

Štev. 3.

V Celovcu 15. marca 1867.

XVI. tečaj.

Pridiga za V. postno nedeljo.

(Kaj nam smertni greh škoduje na duši in na telesu; gov. —f—.)

Jezus je rekel Judovskim množicam: Kdo zmed vas me bo greha prepričal?

Jan, 8, 46.

V v o d.

Kako lepo se poteguje Jezus v današnjem s. evangeliju za svoje dobro ime. Njegovi sovražniki so vedno nanj gledali, da bi kaj napčnega zagledali nad njim. Toda celó naj manjšega greha niso mogli najti nad njim. Brez strahu se je smel Jezus pred nje vstopiti, ter jih vpraševati z dobro vestjo: „Kdo zmed vas me bo greha prepričal?“ — O da bi pač tudi mi smeli z dobro vestjo tako govoriti! Toda mi se greha nič kaj prav ne varujemo! Dan na dan greh delamo in Boga žalimo; in vendar je greh seosbno smertni greh naj večja nesreča, ktera nam na duši in na telesu naredi neizrečeno škodo. Naj vam dans to škodo nekoliko popišem, da se bomo posihmalo greha bolj skerbno varovali, kakor smo se ga dosihmalo. V imenu Jezusovem bom začel.

R a z l a g a.

Kar je strup za telo, je greh za dušo človeško.

Kedar človek kaj strupenega sné, ne bo mu strup ostal le samo v želodcu, temveč se mu razleze po vsem telesu, ter po vseh

udih razodeva svojo razdjavno moč. Tudi greh okuži in ostrupeni vsega človeka, ter mu škodo naredi na duši in na telesu.

1) Greh, in seer velik ali smertni greh veliko škodo naredi na duši, ter:

a) oslabi naš um. Kar je oko našemu telesu, to je um ali pamet naši duši. Dokler je oko zdravo, ter jasno in bistro, vidi človek vsako reč v pravi podobi, jo vidi tako, kakoršna je. Je pa oko bolno, se bolnemu očesu reči le rade vse drugačne vidijo, kakor pa so. Zlatenčnemu človeku je žolta ali rumena vsaka reč, ktera mu pride pred oko.

Enaka je z človeškim umom. Dokler je človeška duša zdrava in nedolžna, je tudi zdrava njegova pamet, bister in jasen njegov um, da lahko od vsake reči prave zapopadke zadobi. Kedar je pa duša po grehu obolela in nedolžnost zgubila, se jej tudi le rada pamet skali, se jej um zatamni, da od svojega cilj in koneca, od Boga in njegove svete volje prave zapopadke zgubi. Lakomni človek, postavim, ima posvetno blago za svoj cilj in konec, ne pa božje časti in svojega zveličanja. Napuhnjnemu človeku posvetna čast čez vse velja; nečistniku pa in samopašnežu je posvetno veselje naj bolj pri sereu. Za neminljivo, večno čast in nevsahljivo, nebeško veselje taki ljudje umov nimajo, ker je otamnjen njih um. Greh jim je um zatamnil! Kako da greh um zatamni, nam je kralj Salamon žalosten zgled. Poprej naj modrejši kralj je postal malikovavec, kedar se je začel pečati z malikovavskimi ženami.

b) Greh človeku v oljo spridi, in na zadnje v svojo sužnost spravi. Dandanašni je po svetu veliko krika od prostosti in svobode. In posvetni ljudje stavijo prostost in svobodo v to, da smejo brez vsega zadržka govoriti in delati po svojem spačenem poželjenju. Toda to ni prava prostost, to ni prava svoboda! Taki ljudje ne ravnajo tako, kakor jim vелеva zdrava pamet, temveč kakor dohteva njih hudo poželjenje. Oni po tem takem niso prosti, niso svobodni, temveč so sužnji hudega poželjenja. Prava prostost in prava svoboda obstoji v tem, da človek s svojo voljo zvoli to in ravna po tem, kar mu vелеva zdrava pamet in Bog, kteri je človeku pamet dal; obstoji v tem, da človek s terdno voljo svoje hudo nagnenje strahuje, grešno poželjenje kroti, in ga pameti poverže, da pamet nad njim gospoduje. Pamet mora biti gospodinja, hudo poželjenje pa dekla! Tako je prav in po božji volji. Nesrečni greh pa človeško voljo oslabi, jo vedno bolj zadergne s svojimi zankami, dokler si je na zadnje popolnoma sužne ne naredi. Večkrat ko grešnik greh ponavlja, bolj se mu vraste v mozeg in kosti. In akoravno marsikterikat do dobrega spozna, kako močno mu greh škoduje, ga vendar le ponavlja, ker mu je volja tako osla-

bela, da nima nič več ne serčnosti ne moči, odpovedati se grehu. Podoben je bolniku, kateri dobro ve, da ta jed ali una pijača gotovo škoduje njegovemu želodcu, pa jo vendar le vživa, ker se njegovemu gerlu prileže. Tako dela z človekom lakomnost, tako dela nečistost, tako dela samogoltnost in vsaka druga pregreha; oslabi mu voljo, ter jo zakuje v svojo sužnost!

c) Greh človeku vest ogluši. Vest nam je notranji glas, kateri nam na znanje daje ali smo prav storili, ali ne prav. Kedar dobro delamo, nas vest pohvali, in nam serce razveseljuje; če pa hudo delamo, postane vest nemirna in nepokojna, nam grenko očitovanje nareja, in nam z britkostjo zaliva serce, sosebno po prvem smertnem grehu. Večkrat pa ko grešnik greh ponavlja, bolj mu vest zadremlje in zaspi, ter ogluši. S. Marija spokornica je že s sedmim letom zgubila svoje stariše. In zdaj jo je njen stric, puščavnik Abram, prav lepo redil, ter jej celih dvajset let varoval njeno nedolžnost. Zdaj pa jo hinavski zapeljivec zapelje v strašen greh. Ko se zapeljana sirota zave svojega greha, jo vest tako neusmiljeno peče in grozovito ujeda, da vsa obupna zdihuje: „Gorje meni! gnado božjo sem zgubila; trud mojih svetih učencikov je zgubljen; zgubljeni so njih lepi nauki. Toliko let sem Bogu služila; zdaj je, kakor bi mu ne bila služila. Gorje meni! kaj mi je storiti? kam mi bežati? Boga sem zapustila, stricu se prikazati ne smem, in tudi več nisem vredna, da bi me še učili, ali pa v sedanji nesreči tolažili. Zbežala bom v daljne kraje, kjer me noben človek poznal ne bo. Zgubljena sem; zame ni zveličanja!“ Takó je žalovala in res zbežala v daljno neznano mesto, kjer jo je nek kerčmar v službo vzel. Pa prvega smertnega greha se človek vstraši, drugega že lagleje stori, potem mu vest zadremlje in zaspi, in v naj večjih grehah mirno živi. Tako se je tudi Mariji godilo; iz enega greha pade v drugega in prav razuzdano živi. In gotovo bi se bila pogubila, ko bi je nje skerbni stric ne bil spet našel, pripeljal na pot pokore in po poti pokore v nebesa!

d) Akoravno pa greh človeku vest ogluši, in ga nekama mirnega in pokojnega stori v sredi njegovih hudobij, mu vendar le ta mir ni oveseljivni mir, ta pokoj ni dobrotni pokoj, temveč je goljufni mir in pokoj. Če mu tudi vest zaspi, vendar le vedno ne spi; tu in tam se mu spet zbudi, in mu nepokoj dela. „Za grešnika ni miru,“ pravi s. pismo; in res pregreha človeku vzame dušni mir in pokoj. Kedar se po storjenem grehu svoje pameti spet zave, nikakor ne more poterditi svojega grešnega djanja, in se z mirnim in veselim sercem ne more spomniti na Boga, ne more pogledati na samega sebe ali na bližnjega, ne ozreti se v pretekle ali prihodne dni. Če se spomni na Boga, ga mora ta misel s strahom napolniti, ker je z grehom žalil neskončno svetega Boga, neskončno pravičnega Gospoda, največjega dobrotnika, najboljšega Očeta in svo-

iega nekdanjega Sodnika. — Če pogleda sam na sebe, vidi, da ni ravnal tako, kakor mu je ukazovala zdrava pamet, temveč tako, kakor je dohtevalo hudo poželjenje, in se mora toraj sramovati samega sebe. — Če pogleda na bližnjega, mu stopijo pred oči prijatli in znanci, katerim zvestobe ni deržal; nedolžni, ki jih je zapeljal in pohujšal; siromaki, ki jih je v potrebi zapustil, ali celó odiral in zatiral. — Če se ozre v pretečene dni; mu stopi pred oči cela versta gerdih pregreh, ki jih je doprinašal, krivic, ki jih je storil; in če oberne svoj pogled v prihodno življenje, se mu kaže le žalosten konec in nesrečna večnost. — Naj si toraj grešnik tudi še toliko prizadeva, v posvetnem šundru in razveseljevanju znebiti se teh nepokojnih misel, popolnoma se jih le vendar znebil ne bo, pravega miru in pokoja vendar le našel ne bo. — Kralj David je enkrat hudo grešil, in vendar mu je ta greh toliko britkost prizadjal in nepokoja, da je, kakor sam pravi, noč in dan jokal nad njim.

e) Smertni greh vzame človeku posvečujočo gnado božjo, in z gnado božjo božjo prijaznost, ga oropa vsega zaslužnja, kterega si je nabral s svojimi dobrimi deli; ga iz otroka božjega naredi otroka jeze božje; mu pri tej priči zapre nebeške vrata, pekel pa mu na stečaje odpre, ter ga večnega pogubljenja vrednega stori.

Glejte, koliko nezmerno škodo naredi smertni greh človeški duši; pa mu tudi

2) na telesu škoduje neizrečeno veliko:

a) Greh človeku zdravje spodkopava in mu življenje krajša. Vsaka huda strast nareja nenavadno in škodljivo gibanje v mehkih in terdih delih našega života, moti ali zavira njih dela in opravila, slabi vse telesne moči, in napravlja mnogotere bolezni, ktere se poprej ali pozneje pokažejo na človeškem telesu, in spravijo človeka pred časom v grob. In tega ne dela samo nezmernost v jedi in pijači ali pa nečistost, ampak tudi jeza, sovraštvo, ljubosumnost, častilakomnost, nevošljivost in vsaka druga huda strast. Marsikteri človek bi bil morda učakal še enkrat tako veliko let na tem svetu, ko bi ta ali una strast ne bila gospodovala nad njim!

b) Greh podira človeku tudi časni blagor in pozemeljsko srečo. Včasih greh človeka kar naglo pripravi ob premoženje in blagostanje. Kar je veliko ljudi v veliko letih z velikim trudom privarovalo, vtegne en sam zapravljivec pognati v enem letu. Pa če tudi hudobni človek veliko premoženja ima, kaj mu bo pomagalo, ko ga z nepokojno vestjo nikdar ne bo prav vesel! Lakomnik, postavim, od vsega svojega premoženja nima nič veselja, ker si še potrebnega ne privošči. Pa tudi zapravljivec svojega pre-

moženja ni dolgo vesel; in še to veselje, ki ga ima, mu je mnogo in premnogokrat skaljeno po raznih neprijetnostih, ki jih zapravljivost vodi za seboj.

c) Greh nepokoj dela med domačimi in med tujimi, in s tim življenje greni, in vsako veselje skali. Kjer pregreha gospodarji, ni ljubezni med starši in sosedi; ne pravega zaupanja med gospodarji in posli; ne zvestobe in edinosti med zakonskimi; ne prave prijaznosti med sosedi, in tedaj tudi ne prave sreče in zadovoljnosti.

d) Greh pripelje po nesrečnem življenju za seboj tudi nesrečno smert. Kakoršno življenje, taka smert. Za bogaboječim življenjem pride srečna smert, za pregrešnim življenjem nasledva nesrečna smert. In če je smert kar nasledik greha že pravičnemu človeku strahu in groze polna, koliko bolj strašna bo še le grešniku! Kaj čuda, če toliko grešnikov na smertni postelji obupa!

Vidite tukaj na kratko popisane greha žalostne naslede! Kdo bi se toraj greha ne bal, ki toliko hudega napravi na duši in na telesu?

S k l e p.

Svetega Ludovika, kralja Francozkega, pobožna mati Blanka je skoraj vsak dan prigovarjala svojemu sinu, ter mu rekla: „Moj sin! spomni se, da je na svetu razun greha ni nesreče, in akoravno te priserčno ljubim z vso svojo materno ljubeznijo, bi te vendar le rajši vidila pri tej priči na mertvaškem odru ležati pred seboj, kakor pa, da bi mogla kdej slišati, da si padel v to nesrečo.“ — In ravno ta sveti kralj je vprašal enkrat nekega gospoda, kaj bi si zvolil, ko bi mu bilo zapovedano zvoliti si eno zmed dveh hudih reči, ter ali gobov postati ali pa v smertni greh pasti? Na to je gospod odgovoril, da bi rajše storil trideset smertnih grehov, kakor pa gobov postal. Kralj pa ga zaverne rekoč: „Vi pač ne veste, kaj se pravi, Boga žaliti; vedite, da je ni več nesreče, kot je smertni greh; in naj ga človek tudi še tako močno obžaluje, vendar le o smertni uri nima nobene gotovosti (zagotovljenja), ali mu bo Bog hotel greh odpustiti.“ — O ljubi Bog, varuj nas toraj vsakega greha, sosebno pa smertnega! Amen.

Pridiga za cvetno nedeljo.

(Od krotkosti; gov. J. A — st.)

Glej, tvoj kralj pride k tebi krotek. Mat. 21.

V v o d.

Ni mi! treba skazovati, zakaj sleherni zmed nas to veruje, da Jezus Kristus je neskončno moder, neskončno mogočen in neskončno velik kralj, kateremu je vsa oblast dana v nebesih in na zemlji, v katerem so vsi zakladi modrosti in znanja skriti, in ktere kraljestva ne bo konca. Od tega velikega kralja pravi današnje evangelje: „Glej, tvoj kralj pride k tebi krotek.“ Kako je to? ali ta neskončni mogočni kralj, kralj nebes in zemlje, nima nobenega boljšega in lepšega častnega imena, kakor tega, da je krotek? Saj se vendar v starem testamentu imenuje: kralj moči — kralj časti — Gospod vojsknih trum — kralj kraljev in Gospod gospodovavcev. Res je, da se tako imenuje, vendar pa Kristus pred vsemi drugimi častnimi imeni nar raji to častno ime ima: „Krotki kralj.“ To ime On hoče imeti, zato ker svoje podložne s krotkostjo vlada, in nič bolj ne želi, kakor da bi ga podložni v krotkosti posnemali. Zato tudi pravi: „Učite se od mene, zakaj jaz sem krotek,“ kakor da bi hotel reči: Moje modrosti, moje vsegamogočnosti, moje vsegapričujočnosti in drugih mojih visokih lastnost ne morete posnemati, zato posnemajte mojo krotkost; to pa zamorete. Zato tudi jaz danes vam rečem:

„Učite se od svojega Zveličarja; zakaj On je krotek. Čednost krotkosti stori, da ste pravi njegovi učenci.“ — To bomo danes premislili.

R a z l a g a.

Krotek se mennje tisti, kateri se, če ga kdo žali, ne razserdi, kateri hudo ne s hudim, ampak z dobrim povračuje, kateri iz lju-

bezni do Boga in bližnjega vse hudo preterpi, in tako v miru svoje duše ostaja.

Sv. pismo pravi: „Spolnuj svoje dela s krotkostjo, in tako si boš zraven spoštovanja tudi ljubezen ljudi pridobil.“ Kar nam sv. pismo, to nam tudi skušnja kaže. Serditega in togotnega človeka nobeden ne ljubi, in ljudje, če le morejo, ogibljejo se ga, in če je predpostavljen, le tresejo se pred njim, in v srcu ga zavidiyo; krotkega človeka pa vse rado ima, vse ga ljubi, in če je predpostavljen, ga ljudje že iz ljubezni radi ubogajo. Lepa beseda lepo mesto najde; naglost, derečnost jezo in togoto napravi.

Če se pa s krotkostjo že ljudem prikupimo, bomo si ž njo še toliko bolj božje dopadanje pridobili. Kar Zveličar od mirnih pravi, sme se tudi od krotkih reči: „Otroci božji bodo imenovani.“ Krotkost nas ne stori samo otrok božjih, ampak ž njo postanemo tudi nekako Bogu podobni. Bog je nespremenljiv, naše serce, naša volja pa je vednemu spreminjanju podveržena; zdaj smo veseli, zdaj žalostni; zdaj smo polni ljubezni, zdaj polni sovraštva in britkosti. Krotki človek pa si je zmirej enak v sreči kakor nesreči, med prijatli kakor med sovražniki, in vse nadloge in težave voljno brez mermranja prenaša. Kedar ga ljudje zaničujejo, žalijo, opravljajo, obrekujejo, preganjajo, premaguje svojo jezo, in ji ne da prostora v svojem srcu. On strahuje svoj jezik, da ne povračuje hudega z hudim, da se ne huduje in ne pritoži. Krotki človek si je zmirej enak, in ne zgubi dušnega pokoja, in v tem je Bogu podoben, kateri je nespremenljiv.

Vendar, tega vi ne tajite, da bi krotkost ne bila lepa, Bogu dopadljiva čednost, to pa pravite, da je težko, ja skorej nemogoče, to čednost si pridobiti. Vam to napéno misel odvzeti, mi je treba le nektare zglede vam povedati, iz katerih bote razviditi zamogli, da so ljudje z ravno takimi slabostmi in v ravno takih skušnjavah, od katerih vi pravite, da vam je nemogoče krotkim biti, to čednost si pridobili, in si jo v nar težavniših okoliščinah ohranili.

Kdo je imel več vzroka serditi se, kakor Mozes? Kralj Farao se mu je terdovratno zoperstavljal, in ni hotel ljudstva iz Egipta izpustiti; tudi ljudstvo samo ga je k jezi dražilo z nepoterpežljivostjo, z mermranjem, s pritožbami, z nestanovitnostjo, in nepokorščino in z vsakeršnimi pregrehami. Mozes pa je vse to prenašal poterpežljivo in krotko, in se ni dal jezi premagati. Zato mu pa tudi sv. pismo to lepo spričevanje daje: Mozes je bil narkrotkejši mož med vsemi ljudmi, ki so na zemlji prebivali.

Tudi kralj David se je krotko obnašal proti Savlu, kateri je bil njegov nar hujši sovražnik, proti Semeju, kateri ga ni samo

preklinjal, ampak je tudi kamnja v njega metal, in še proti veliko drugim, tako da sv. pismo zavoljo njegove krotkosti pravi od njega, da je bil mož po volji božji.

Od sv. Terezije pripovedujejo, da se nikoli nobena nar manjša jeza, nepoterpežljivost ali nepokojnost njenega serca ni lotila. Vsakdan je bila z obilnimi opravili preobsuta, in zraven še dostikrat grajana, zaničevana in obrekovana. Pa dušnega pokoja ni zgubila, in jezi ni prostora dajala.

Sv. Ignaci Lojolanski je bil pred svojim spreobrnjenjem junak vojak, in zlo k jezi nagnjen. V poznejšem času pa je s pomočjo božje gnade tako moč čez samega sebe si pridobil, da nobena reč ni bila v stanu njegovega dušnega miru mu razdreti.

Če so imenovani svetniki svojo jezo premagovati zamogli, zakaj bi tudi mi ne mogli? Tisti Bog, kateri je njim pomagal jezo premagovati, pripravljen je tudi nam pomagati, če si le tudi sami prizadevati hočemo, svojo jezo potlačiti.

Da pa nobeden ne bo rekel, da takih izgledov svetnikov, kakor sem vam zdaj od njih povedal, slabi človek ne more posnemati, vam hočem še to povedati, kar se pripoveduje od Španskega kralja Filipa II.

Ko je ta kralj v dan svojega kronanja s kraljico na zvišanem kraju pred altarjem sedel, vergel je cerkveni strežaj (mežnar), ki je ljudstvo zaderževati hotel, da bi ne bilo naprej sililo, dve svetilnici ali lampici na tla, in drage oblačila kralja in kraljice so bile z oljem polite in pomazane. Kaj bi nekteri zmed vas počeli, ko bi se hlapcu ali dekli po nesreči primerilo, da bi se lampica zvernila, in vaše oblačila se z oljem pomazale? Pred ko ne bi se vi jezili, bi zmerjali in preklinjali ubozega posla, kateremu se je taka nesreča primerila. Kralj Filip pa ni tako storil; ampak je z ubogim strežajem imel usmiljenjê, in je s svojo krotkostjo vsem pričujočim pokazal, da z božjo gnado zamore svojo jezo premagati. Tega kralja ne častimo kakor svetnika, in vendar je imel lepo čednost krotkosti na sebi.

In kar je še več, ajdovski pisavec Plutarch nevoljen zavoljo jeze, ktera ga je večkrat napadla, sklenil je, jezo premagovati, naj velja, kar hoče. Zato si je naprej vzal, mirno in pohlevno se zadržati, ko bi njegova žena, ali njegovi otroci in posli ga žalili, in vse kletve in vsega zmerjanja se zderžati. Pervi dan mu je bilo zlo težko to zaobljubo spolniti. Drugi dan je zopet sklep ponovil, in mu je bilo že lažje kletve in zmerjanja se zderžati. In ko se

je več dni tako naprej obnašal, odložil je svojo hudo navado in čednost krotkosti si pridobil.

Pri takem premišljevanju, ljubi moji, moramo reči, kar je rekel sv. Avguštin, ko je enake resnice premišljeval: „Če to so ti in uni mōgli, zakaj bi tudi jaz ne mogel?“ Ja, če je uni kralj mogel, če je uni nevernik mogel krotek biti, tudi ti zamoreš, če le z božjo gnado hočeš delati, ki ti jo Bog daje, čednost krotkosti si pridobiti.

S k l e p.

Posnemajmo torej izgled svojega Gospoda in Zveličarja, kateri je krotek bil, in ni klel, ko je bil preklinjan, in ni protil, ko je terpel. Hlapec Gospodov, pravi sv. apostel Pavl, naj se ne huduje, ampak naj bo usmiljen do vsakega, in poterpežljiv, in naj jih s krotkostjo posvari, kateri se resnici zoperstavljajo. — Naredite torej v jutro slehernega dneva nov sklep, po krotkosti si prizadevati, jezo in nepoterpežljivost v sebi zatirati, kedar bote zaničevani, razžaljeni, obrekovani in preganjani. Če le resnično voljo imate, jezo potlačiti, in čednost krotkosti si pridobiti, z božjo pomočjo bote to gotovo dosegli. In s krotkostjo si bote ljubezen ljudi in dopadanje božje pridobili; vi bote pravi učenci Kristusovi, in enkrat dediči njegovega kraljestva. Blagor krotkim, ker zemljo bodo posedli. Amen.

Pridiga za velikonočno nedeljo.

(Kaj vstaljemu Jezusu za pisanko? Gov. A. N.)

„Jezusa iščete Nacarenskega križanega; ustal je, Ga ni tukej.“ Mark. 16, 6.

V v o d.

Alite preljubi bratje in sestre keršanske! alite da danes vsi ste veseli? Naj vas ravno marsikako breme pozemlskega terpljenja tlači, naj si ravno vam silijo pravične žalosti britke solze, — danesnji veseli, radostni spomin vam vse te temne oblake vašega serca razganja, in čuden vesel pogum vam v serca budi. Eno-glasno, s svetim nadušenjem navdani, kličete vsi: Aleluja! Zveličar je od mertvih ustal! Aleluja!

Prav, oj prav tako, ljubi moji! Dan ustajenja Kristusovega je silno slaven dan, je slava naše vere, je prednost in vrednost naše edino-prave, sv. kerš. katoljske vere. Prelepo od tega govori sv. Ambrož: „Prednost naše vere ne obstoji v tem, da verujemo, da je Kristus umerl, temuč da verujemo, da je od mertvih vstal. Zakaj, da je umerl, veruje tudi neverec, in kristjanu oponaša, da v tistega, ki je na križu umerl, kot v svojega Boga veruje. V čem obstoji tedaj prednost in vrednost naše vere? V tem, da verujemo, da je Kristus od mertvih ustal, in upamo, da bomo po Kristusu ustali. To je slava naše vere.“

Še enkrat tedaj rečem: Prav, oj prav tako, ljubi moji! Le bodimo Jezusovega veličastnega ustajenja zadostno veseli! Le si voščimo eden drugemu zavolj Jezusovega ustajenja iz dna veselega serca srečo, blagor in častito ustajenje, kader bo poslednja tromba sodnega dne zadonela! — V znamenje, da si eden drugemu zavolj Jezusovega ustajenja srečo voščimo, dajamo si pisanko. Pisanka je rudeče barvano jajce, ki ste si ga dali zdaj blagosloviti, ali pa kak drug kosček blagoslovljenega velikonočnega jedila. Za pisanko pa tudi vsak drug dober dar velja, ki ga dobra roka in dobro, kerš. serce podá. — Danes se ubogi naše fare pisanke nadjajo, katero jim bo vaša mila roka in vaše sočutno serce podarilo, in na

sveti altar božji uložilo. Po stari keršanski navadi bote jutri velikonočni pondeljek botri in botre svojim zeticem marsikaj dobrega in dragega, poverhoma pa še pobožnih nauk podelili. Poželjno že čakajo na to drago pisankico zetici vaši. Mi vsi bomo marsikaj za pisanko poklonili tem, ki so nam seobno ljubi in dragi. In, resnično vam povem, ustali Jezus bo jako vesel, ako bodemo iz tega sv. namena že danes Njegovim ljubejem, potrebnim in pobožnim, ubogim bratom in sestram, jutre pa še drugim za pisanko svojih darov podelili, kakor sv. vera uči, in sv. kerš. lju-bezen nagibuje.

Ustalega Jezusa zadostno vesel, o preljudi! vas clo iz tega sv. mesta danes za pisanko prav skerbljivo in nježno-prijazno poprosim, in po keršansko-bratovsko kličem:

Jezusu samemu poklonite za pisanko, kar On, ustali Zveličar od vsakega zmed nas silno poželuje, to da tirja!

Kaj pa Jezus, ustali naš Zveličar, od nas za pisanko tako poželno poželjuje? Tega vedeti nam je neobhodno potreba; to vam želim danes prijazno naznaniti in jasno dokazovati.

O Jezus! Iz svoje lastne božje moči si zmagal smert; zmagaj še naše slabe serca, naj Ti povoljno, darovitno poklonijo, kar od nas revnih zemljanov za pisanko z božjim poželenjem poželuješ!

Razlaga.

I. Kaj se vam zdi, kaj ustali Jezus nar bolj za pisanko od nas poželuje? ali mar pozemeljskih, posvetnih darov, našega poštenja, zdravja, življenja? Nikakor ne. — Ali pa nar bolj poželuje našega serca žlahne čednosti in našega življenja zlate dobre dela? Silno poželno jih poželuje, pa nar poželnejši vendar ne le. — Kaj tedaj preljudi Jezus nar poželnejši za pisanko od nas poželuje? Da vam brez ovinkov povem; naše grehe.

Jasno je to kot ribje oko. Greh, prostovoljni prelom božje postave, je nar večje zlo, je edino pravo zlo, je neusahljiv studeneec vsega drugega zlega. Greh je mnogo angelov v hudiče, greh je zemeljski raj v solzno dolino, greh je ljudi po božji podobi vstvarjene v zaničljive sužne satanove premenil. „In vi veste, da je (Jezus) prišel, naše grehe odvezet.“ I. Jan. 3, 5. Vi veste, da je Jezus „Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlje“. Vi veste: „Tako,“ tako neizrekljivo, tako neizmerno „je Bog ljubil ta svet, da je dal svojega Edinorojenega Sina, da vsak, ki v Njega veruje,

ne bo pogubljen, temuč ima večno življenje.“ Jan. 3, 16. Vi veste, zakaj je Jezus, od vekomaj Bog, o določnem času nebeško veličastvo popustil, k svoji božji natori človeško natoro privzel, nadnatorno, čudno se včlovečil. — Za to je storil le to, ker ničesar poželnejši ne poželuje, ko odvzeti naše grehe. — Vi veste, zakaj je Jezus 33 let neutrudljivo na zemlji delal, nedopovedljivo veliko in grozno terpel, neskončno veljavno kervavo daritev zadostenja in sprave na sv. križu opravil. Oj, za naših grehov del je vse to storil; jih odvzeti nar poželnejši poželoval. — Vi veste, da je Jezus „zavolj našega opravičenja od smerti ustal,“ (Rim. 4, 5.) in vstavši clo na svojem veličastnem, duhovnem, božjem Telesu znamenja svetih kervavih ran prideržal. — Oj, tudi te svete rane je za to prideržal, da nas nagibuje, naj Mu oddamo grehe svoje, ki jih z nar večim poželenjem odvzeti poželuje. — Vi veste, zakaj je Jezus zakrament sv. kersta, — veste, zakaj je zakrament sv. pokore milostljivo upostavil. Nič drugega Ga ni k temu pripravilo, ko nar veče poželenje, odvzeti naše grehe. — Vi veste, zakaj pri Jezusu clo v sili, kader ne moremo več spovedati se, popolnoma grevenga in sama sv. volja, spovedati se, nam odpuščenja grehov pridobi. Oj, za to, za to, ker Jezus ničesar poželnejši ne poželuje, ko nas oprostiti naših grehov.

Preljubi kerš. bratje in sestre! Kdor tedaj zmed nas je v kak greh zapleten, prosim, naj ga brez pomude ustaljemu Odrešeniku za pisanko odda. Saj ni to tako težko. Jezus ubogemu grešniku sam svojo božjo pomoč premilo ponuja, ter kliče: „Bali, pridi k Meni!“ Kako pa da moramo Jezusu svoje grehe oddati, da jih blagomilo odvzame, in blagomilo izbriše, znano je na dobro vsakemu vernemu kristjanu. Zatorej tega na drobno ne razlagam, temveč le tolikor priserčnejši prosim: „Kdor greha ima, naj ga Jezusu, ustaljemu Odrešeniku, za pisanko odda!“ Vsak, vsaka svojo vest precej še danes pazljivo, na tenko preišči! Morda, ljubi kristjan! imaš že davno več grehov Jezusu oddati, kakor se ti je dosihmal dozdevalo. Morda ti je neobhodno potreba, k dolgi (veliki) spovedi prav skerbno se pripravljati, in prec ko boš po svoji moči vredno pripravljen, njo kolikor koli mogoče vredno opraviti. Saj si podučen, in veš, komu je dolga spoved potrebna. Ako tedaj po mirnem, nebojezljivem, pravičnem spraševanju svoje vesti presodiš, da so tvoje spovedi sem od nekega določnega časa nevredne, posvetuj se s svojim spovednikom, in če oni dovolijo, če oni za potrebno ali vsaj dobro spoznajo, le koj pripravi se prav vredno dolgo spoved berž ko mogoče. Oj kako vesel bo tvoj božji Odrešenik, kader Mu boš grehe svoje oddal, ki si jih morda že veliko let Mu prideržaval, in spovedovaje se, pa druge ssv. zakramente prejemaje, božje rope na božje rope nakopičil!

Vsak, vsaka precej danes svojo vest na tenko preskušaj! Če mu ravno ni treba, prejšnjih spoved ponavljati ali popravljati, lahko pa je od zadnje vredno storjene spovedi sem v nek smerten ali vsaj v odpustljiv greh zabredel. Kdor tedaj spozna, da greh zdaj ima, naj ga precej vstavljemu Jezusu odda; naj popolno grevengo nad njim obudi, naj terdno sklene, berž ko zamore, spovedati se ga; naj ga pa tudi za naprej opusti, in se bližnje priložnosti greha na vso moč zogiba. Ko bi njegov greh ravno velik, smerten bil, Jezus ga po tem takem za silo koj odvzame s pogojem, da se spokornik berž ko more, vredno spove.

Nujte! Ljube duše! Jezusu poklonite, kar je za vas nar hujše, to da edino zlo, kar pa neskončno usmiljeni Jezus nar poželnejši za pisanko od vas poželuje! Dajte Mu vse grehe svoje, velike in male, clo nobene sence tistih, clo nobenega prostovoljnega nagnjenja do njih si ne prideržite. „Postergajte stari kvas, da bote novo testo, ... zakaj naše velikonočno Jagnje je darovano. Obhajajmo tedaj veliko noč ne v starem kvasu, tudi ne v kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v presnem kruhu čistosti in resnice.“ I. Kor. 5, 7—8.

II. Kaj le dalje Jezus za pisanko od nas poželjno poželuje? Ljubi moji! nekaj, kar mu kristjani navadno le po pičli meri dajajo, pa bi imeli tega dobro, natlačeno, potreseno in zverhano mero Mu v Njegovo božje naročje nasipati, — to je: naše zadostovanje.

Sv. mati kat. cerkev, navdihnjena od sv. Duha, uči, da ni zadosti, Jezusu grehe svoje na pravo vižo oddati, marveč je naša sv. dolžnost, za grehe, ki so se nam pri sv. spovedi odpustili, po vsej moči zadostovati. Clo za odpuščene, po sv. kerstu storjene grehe moramo dobrega storiti, hudega (britkega) prenašati, naj bi po vsi moči krivice popravili, kojo smo prej grešivši Bogu in bližnjemu delali. To se zove naše zadostovanje. Res da je Jezus s tem, kar je kakor Bog in človek vkup za vse ljudi dobrega storil, in britkega preterpel, za vse naše grehe neskončni pravici Očetovi neskončno popolnoma in preobilno zadostil. Pa nič manje Jezus tirja, da moramo tudi sami po vsi zmožnosti za svoje po sv. kerstu storjene, dasiravno že odpuščene grehe zadostovati. Pod tem pogojem se še le vdeležimo Jezusovega neskončnega zadostenja za nas in grehe naše. Tako uči neogoljfliva sv. mati kat. cerkev. (Sv. Trid. zbor.) — Res da naše zadostovanje, ki je le časno in slabo, še le v Kristusu in po Kristusu moč in veljavo dobiva. Pa Jezus z gromečim glasom ta dar našega časnega zadostovanja tirja, kliče: „Ako se ne spokorite, (to je, ako ne zadostujete) bote vsi pogubljeni.“ Luk. 13, 3.

Ab, ustali Zveličar! Strah in groza me prebaja, toto Tvojo protivno božjo besedo zaslišati. Vsi, vsi bomo pogubljeni, ki Ti nočemo daru zadostovanja za pisanko pokloniti! —

„Pa, bi utegnil nek ugovoriti, za pisanko, za znamnje, da smo ustalega Jezusa veseli, zadostovanje naše pač ne velja. Nerazdružljiva spremljavka našega zadostovanja mora biti grevenga nar boljja, da popolna grevenga nad našimi storjenimi, dasiravno že odpuščenimi grehi. Taka žalost se pa s velikonočnim veseljem ne vjema.“ — O kristjan! nikar ne meni, da bi v vino velikonočnega veselja nobena kaplica nadnatorne žalosti kaniti ne smela, ali da bi se kdo zmed nas o tem veselem času spokornih zadostilnih del znebiti zamogel. Kakor ustali Jezus nikdar več ne umerje, tako tudi ti, ki si po sv. kerstu smertno grešil, pa iz temnega groba svojih grehov ustal, nikdar več ne henjaj, dokler živiš, od zadostovanja. Vsak dan naj te juterno solnce v zadostovanju tvojem pozdravlja, vsak dan večerno solnce še s svojimi slednjimi zlatorumenimi žarki tvoje zadostovanje poljubi. Vun in vun, dan na dan, do svoje zadnje ure zadostuj. Le „kdor je stanoviten do konca, bo zveličan.“ Ali ti poprašuješ: „Kaj bi li dobrega storil zdaj in za naprej, da ustavlemu Jezusu dar svojega zadostovanja darujem?“ Odgovorim ti v imenu sv. matere cerkve: Naj prej zvesto opravi, kar so ti spovednik v zadostenje, za pokoro naložili. To je zakramentalno, prvo zadostilo. Kdor tega zadostila ali vsaj bistvenega dela njegovega celo prostovoljno zanemarja, smertno greši. Nasproti pa se obilen blagoslov božji na vsakega rosi, ki zakramentalno zadostilo zvesto, s čistim ali vendar vsaj popolno zgrevanim srcem, pa z namenom, Kristusovega neskončnega zadostenja se vdeležiti, opravlja. Po tem pazi in skerbi dan na dan, da ne zamudiš nobene priložnosti, kader kaj več dobrega storiti zamoreš, kakor si natanjčno dolžen storiti. Morda boš v stanu, od spovednika naloženo zadostilo večkrat opravljati, ko ti je zapovedano bilo; morda boš zamogel neko nedeljo k več ko enemu predpoldanskemu sv. opravilu priti; morda boš smel nek delavnik k sv. maši priteči; morda clo delaje nekaj več moliti, morda v duhovsko bratovščino pristopiti, in družbene dobre dela opravljati. In kako te bo Jezus vesel, če večkrat v letu, ko bi ravno v velik greh ne bil padel, k sv. spovedi in k sv. obhajilu pristopiš! Kako prijazno bo Jezus sprejemal, kar potrebnemu bližnjemu na duši ali telesu dobrega storiš, če ti ravno določno zaukazano ni! Ja, resnično ti povem: Vse, kar koli dobrega storiš, bodi si določno tebi zapovedano ali ne, Jezus kakor zadostilo sprejme, in za te Očetu daruje, da le s čistim ali vsaj popolno zgrevanim srcem pa z namenom, Njegovega preobilnega zadostenja se vdeležiti, zadostuješ.

Keršanski prijatelj moj! Ti poprašuješ: „Kaj bi li britkega

prenašal zdaj in za naprej, da ustalemu Jezusu dar svojega zado stovanja darujem?"

Povem ti: Pred vsem drugim prenašaj voljno, kar so ti spovednik posta ali drugega težavnega v zakramentalno zadostilo naložili. Dalje pa me toliko ne poprašuj o toti stvari! Zemljan si, v solzni dolini bivaš, trudiš in ubijaš se. Bog sam ti mnogo, mnogo nadlog nalaga, da se jih pošteno tvegati in ubraniti ne zamoreš. Prenašaj voljno, kar pravično prenašati ne moreš! Zdrav si morda, čerstev kot riba, terden kot hrast. Ali bi si ne mogel sam kakega posta naložiti, kakega scer poštenega razveseljevanja pritergati, neko uro manj počitka si privoštiti? — Prijatelj! svest si bodi: Če po takem kerš. pravilu britkega voljno prenašaš, pa s čistim ali vsaj popolno zgrevanim srcem in z namenom, vdeležiti se Kristusovega neskončnega zadostenja, če tako prenašaš zdaj in do konca svojega zemeljskega teka, boš ustalemu Jezusu pred Njegov sodni stol kaj zlahen dar za pisanko večne velike nedelje pokloniti zamogel. —

Da pa o tej važni zadevi vsaj bistvenega kaj ne zamolčim, te še bratovsko opominjam: Ne zabi, tudi oškodovanemu bližnjemu po vsi moči zadostovati, to da zadostiti. Popravljaj, popravi vestno vso škodo, ki si njo grešivši bližnjemu na duši, na telesu, na poštenju, na premoženju delal; popravi, kolikor je mogoče, berž ko mogoče. — Saj veš, da je to silno potrebno; veš, da ustali Jezus clo tvojih grehov ne odvzame, veš, da tvojemu zadostovanju moči in veljave ne da, ga ne sprejme, in Očetu ne daruje, dokler nočeš bližnjemu po vsi moči zadostiti.

III. Zdaj pa, predragi kerš. poslušavci! le še en sam dar opomenim, ki ga naš odrešenik silno poželno za pisanko zdaj in za naprej od nas poželuje. Ta žlabni dar je: naša sveta krepka volja in prizadeva, poboljšati se in rasti v dobrem.

Že ob rojstvu Jezusovem so nebeški duhovi pobožnim Betlehenskimi pastirjem slovesno razglasili, da je Jezusu sv. naša volja silno ljuba in draga. „Mir bodi na zemlji ljudem, ki so sv. volje,“ peli so angeli. Vsa naša popolnost sloni na sv. krepki volji in prizadevi, poboljšati se, in rasti v dobrem. Tega lepo uči sv. Bernard: „Vedna, krepka prizadeva, popolnoma biti, se za popolnost zarajta.“ In za gotovo, kdor si vedno, krepko prizadeva, poboljšati se, in rasti v dobrem, prizadeva si, popolnoma biti, to je, tako svet, kakor koli biti zamore.

Poklonimo tedaj zdaj, poklanjajmo tudi za naprej Jezusu ta žlabni dar za pisanko, v znamenje, da se Njegovega sv. ustajenja

radujemo! Varujmo se po vsi moči bližnih priložnost greha. Ponovimo vsak dan, ki ga nam da, sveti sklep, poboljšati se, in rasti v dobrem. Storimo to zlasti ob uri skušnjave. Sprašujmo, če mogoče, vsak večer svojo vest, alj in koljkanj smo se pretekli dan poboljšali, in v dobrem napredovali. Kaznujmo sami sebe, ako nismo tega sv. sklepa zvesto spolnovali. Zahvalujmo ponižno Boga, ako smo zvesti bili v tem sv. prizadevanju, in priporočujmo se iz nova Njegovi djanski gnadi.

Tako so vsi svetniki, na zemlji bojevaje se, ravnali. Tako ravnaje so padši ustajali, ustavši napredovali, in se krepkejši za nove vojske pripravljali; tako svoj tek dokončavši zmagali, in bodo sodni dan častito ustajenje obhajali. Krepko hodimo za njimi!

S k l e p.

Vemo zdaj, kaj ustali Jezus za pisanko zdaj in za naprej od nas poželuje, prav za prav tirja. Bi še radi vedeli, kaj nam bode podaril On za to, da mu to pisanko podarimo. Oj, bratje, veliko plačilo nam bode! Jezus se nam bo jako darovitno rešil. Naše grehe odvezemši nam bo nazaj dal svatovsko oblačilo posvečujoče gnade, nateknil dragi perstan svoje božje ljubezni, dal močne čevlje pomagajoče gnade, napravil zadostno gostijo unkraj groba v nebesih, in že na zemlji v mirni naši vesti. Naše časno zadostovanje bo pomakal v svoje božje neskončno zadostenje, da bo močno in veljavno, ob enem pa naši duši krepčavno zdravilo. Našo sv. krepko voljo in prizadevo, poboljšati se, in rasti v dobrem, bo blagodarjal, slavno bomo svoj tek dokončali, sladko v Njem zaspali, lahko pri posebni sodbi obstali, pri njem se v sv. raju radovali, sodni dan svetli kot solnce ustajali, in po tem z dušo in telesom večnò veliko nedeljo v nebesih praznovali. Oj, pisanka, da njej ni para! Da bomo le hteli, gotovo vsi jo bomo prejeli. Amen.

Pridiga za velikonočni ponedeljek.

(Nespameten je, kdor po svojih spridenih željah živi, in skrb za dušo zanemarja; gov. M. T.)

„Dva iz njih sta šla ravno tisti dan v trg, kateri je bil šestdeset tečajev od Jeruzalema deleč, po imenu Emavs.“ (Luk. 24, 13.)

V v o d.

Prav imenujeta učenca v današnjem sv. evangeliju človeka, ki se jima je, vrnivšima se od velikonočnih praznikov proti domu, na poti proti trgu Emavs prikazal, „ptujca v Jeruzalemu.“ Saj da smo res vsi ptujci na svetu, nas uči vsakdanja skušnja. Sleherni dan prihajajo novi ptujci na svet, in stari jemljejo slovo, dokler bo danes ali jutri še na nas vrsta prišla. (I. Petr. 2, 11.) Zato piše sv. Peter: „Prosim vas, preljubi! kakor ptujce in popotnike, združite se mesenih želj, ki se vojskujejo zoper dušo.“

Iz te resnice lahko posnamemo velik dobiček za svojo dušo. Sv. Krizostom namreč jo je tako čislal, da pravi: „Prva čednost, ja, zapopadek vse pobožnosti je, da se imamo na zemlji za ptujce in popotnike, in da s pozemeljskim nič nimamo deleža.“ Teh misli je bil tudi zveličani opat Olimpi. Na vprašanje svojih učencev, kako bi v malo časa na čednostih in na zasluženji obogateli, jim odgovori: „Kjer koli si, reci: popotnik sem na svetu.“ Ta edina misel te bo spodbadala, da boš na potu čednosti stanoviten ostal in si za keršansko popolnamost prizadeval.

In res, ako premislimo, da je popotovanje vse naše življenje na svetu, kako bi potem zamogli svoje serce z vso ljubeznijo na svet navezovati, kterega, komaj se ga z nogami dotaknivši, moramo že sopet zapustiti? In kam je namen tega našega popotovanja? — Ajdovskega pisavca basen, Ezopa, vpraša enkrat mestni predstojnik, kam da tako hitro misli iti? „Ne vem,“ mu odgovori. Za voljo tega odgovora je bil predstojnik razžaljen, in ukaže Ezopa v ječo zapreti. V ječi pravi Ezop sam pri sebi: „Kako dobro sem odgo-

voril, ko sem rekel, da ne vem, kam grem; zakaj kaj takega se bi mi ne bilo moglo sanjati, da grem v ječo. Moj gospod me je poslal po opravlilih, sedaj me imajo pa zaprtega.“

Tacih popotnikov je veliko kristijanov. Bog jih je poslal na ta svet, da bi opravljali delo svojega zveličanja. Ako jih pa vprašamo: Kaj pa je namen vašega popotovanja? — nam njih dela odgovarjajo, da tega namena ne poznajo. Zato bi vam jez rad danes v neki pravlici pokazal, kako nespametni da so tisti popotniki, ki po svojih spridenih željah živé, in tako skrb za svojo neumrljivo dašo zamemarjajo.

Naj bi bilo to premišljevanje vsem v poduk in svarjenje.

R a z l a g a.

Sv. Antonin, kdaj veliki škof Florentinski, nam pripoveduje v svojih bukvah to le pravlico: Bila sta, pravi, dva brata, eden moder, drugi nespameten. Ko sta bila že dolgo časa po ptujem hodila, se hočeta sedaj proti domu vrniti. Prišedša do nekega razpotja, premišljata, na katero stran da bi se zavila. K sreči sta ondi dva pastirja pasla svoje čede. Ta dva jima rečeta: „Desni pot pelje na ravnost na vajni dom; pa res je, da je neprijeten, strm in grudast. Drug je pa vse drugačen, raven, gladek in prijeten, le nevaren je za voljo cestnih roparjev in divjih zverin. Na to modri brat nespametnemu svetuje, da naj gresta rajše po desnem, ker je vendar le bolj gotov in varen. Nespametni nasproti mu vgovarja, rekoč: Kaj to, če ti pastirji pravijo, da pot na levo ni varen? kdo pa vé, če je to res, ali ne? In ako tudi ni tako varen, morebiti pa vendar le srečno skozi prideva. Le poglej, da je tukaj več stopinj znati, kakor pa na desnem. Kdo bi potlej mislil, da je bila ta obilna množica popotnih na tem potu nesrečna? Le pojdiva srčno tu naprej in veseliva se lepega pota! — Dolgo časa se mu je modri branil in vgovarjal, na zadnje se mu pa vendar le vdal. Tako jo hitro zavrneta po levem.

Tu občudujeta z veseljem lepo zelene travnike, plodne nogađe in njive, bistre studence in kakor kristal čiste jezera. Ko prideta v prvo gostivnico se okrepcat, ju sprejme precej postarna, pa prijazna in skrbno nališpana gostivničarica. Zna se jima lepo prilizovati, ju pelje v najlepše stanice, kjer se ni pogreševalo ne zlata ne srebra, pa tudi drugi služabniki so ju čestili visoko. Tu dobita jesti in piti, česar je v najbogatejši hiši, in za vse ne le da nič nista plačala, ampak so jima še pri odhodu denarjev posilili, katerih je pa modri brat le malo vzel, nespametni pa lakomno po njih segel in si jih polne žepe naložil.

Pri tej hiši poslovivši se hodita sopet po čudolepih krajih, in prideta v neko novo krčmo, kjer je bila gospodinja silno lepa

ženska, toda slabega glasa. Tudi tukaj so ju pogostili prijazno najbolj okusnimi jedmi, z naj žlahnišim vinom in sadjem. Po dokončani gostariji pridejo godci, plesavci in plesavke, in tako so se s petjem in vriskanjem vrteli v pozno noč.

Tretji dan vrtoglava in z bolnima glavama prideta v grad nekega po slovesu zelo imenitnega kralja. Ta ju povabi k svoji mizi, in pri kosilu hvali njuni sklep, da sta si rajše to prijetno in lepo pot zvolila, kakor bi se bila pa po uni strmi, grudasti in dolgočasni trudila. To govorjenje kraljevo brata željno poslušata, in se, Bog vé, kako srečna štejeta! Da, na potu iz tega gradu nespametni unega zasramuje rekoč: „Kaj misliš, bratec, ali ni ta pot brez vse mere prijetniši in zložniši, kakor uni? Tak' uživaj in bodi dobre volje? Kaj bi se zmiraj tako žalostno in pobito držal? Saj vidiš, kako sta naju pastirja nalegala, da se nama ni nikjer nič bati!

Med tacim pogovorom pa na enkrat zagledata oboroženo neko druhal beričev, ki jima gre nasproti. Vsa prestrašena skočita v grmovje in se hočeta skriti. Ali vse zastonj. Izlečejo ju na dan, in akoravno se izgovorjata, da sta nedolžna, akoravno prosita in jokata, vse jima nič ne pomaga. Možje ju zvežejo in peljejo k sodniku. Tu pa se nenadama snideta s poprejšnjima gospodinjama in in z enim kraljem, in vsi trije ju z enim glasom tožijo, da sta tatova in roparja, in brez vsega usmiljenja ju sodnik obsodi k smrti na vislice. Sedaj začne modri brat zdihovati, se ihtiti in jokati, da je poslušal nespametnega in se na ta pot podal. Nespametni nasproti mu očita rekoč: Ti, hudobnež, si kriv, da morava sedaj oba umreti! Saj si bil bolj pameten, kakor jez, pa bi me bil posvaril, in me na desni pot navizal. Ako je tako, reče sodnik, morata oba brez razločka kaznjena biti, nespametni, ker je modrejšega zapeljal; modrejši pa, ker je nespametnega slušal.

Ljubi moji! ta dva brata, eden moder, drugi nespameten, kdo drug sta, kakor duša in telo človekovo, ktera, dokler živimo na tem svetu, tako dolgo vedno proti pravi svoji domačiji, v nebeski Jeruzalem, kakor proti svojemu poslednjemu cilju in koncu, hrepenita? Una dva pota pa na desno in levo sta tista dva, od katerih Kristus pravi: „Prostorna je pot, ktera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po njej notri hodijo. — Tesna pa je pot, ktera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo.“ (Mat. 7, 13, 14.) To prostorno pot v pogubljenje, ki je na videz vsa polna prijetnost, si izvoli nespametno telesno poželenje rajše, kakor tesno pot v življenje, ki je na videz polna težav. Ali kako žalosten je konec, ako je telo duši vodnik! Zato pravi sv. Gregor: „Nespameten je popotnik, ki na svojem popotovanju prijetne travnike zagleda, in pri tem pozabi, kam mu je prav za prav iti.“

Una prva gostivničarica, ki je brata tako s čestjo sprejela, njune oči s srebrom in z zlatom slepila, in jima denarjev ponudila,

ie goljufni svet; druga lepa, toda nesramna gospodinja, ki ju je z muziko, s plesom in razveselovanjem kratkočasila, je razujzdano, poželjivo meso, in tisti kralj, ki je njuno nespamet in slepoto hvalil, da sta se na ta zložni pot podala, je zviti in prekanjeni peklenski satan. Svet, meso in satan, ta pogubljiva trojica je, ki še vedno ljudi v nevarne družinje, k igram, k plesu, k pijančevanju, k nečimurnostim in hudobijam vabi, ali kedar pridejo oboroženi služabniki Božje pravičnosti, to se pravi: slabosti, boleznin in na zadnje smrt, takrat svet, meso in satan šeme prijateljstva z obrazov potegnejo, in so nam naši naj sovražniši tožniki. Zato vprašam, od kod pa ta slepota, da tem svojim največim sovražnikom verjamemo, in rajše po potu, ki pelje v pogubljenje, kakor pa po unem, ki drži v življenje, hodimo? Od kod to? Ali mar ne od tod, ker modri brat nespametnega sluša? zato, ker se duša, ki bi vendar imela krmilo pameti voditi, vodstvu svojega telesa prepusti in njegova sužnja postane? O kako milovanja vreden konec ima pač ta zmešnjava in nerodnost!

Zato nas sv. Duh po ustih modrega Jezus Siraha: „Sin! v pohlevnosti ohrani svojo dušo, in daj jej čest po njeni vrednosti.“ (10, 31.) Čest pa, ktera gre človekovi duši, v tem obstaja, da, kot kraljica nad telesom in njegovimi počutki, ki so njene dekle in podložne, zapoveduje in gospoduje. Duša mora ukazovati, telo pa pokorno biti. Telo mora biti, kakor suženj duši, da voljno izpolnjuje vse tisto, česar je v dosego večnega zveličanja potreba. In kdo bi to drugače trpel, ako pomisli, da je gotovo pri vsaki hiši vse narobe in sprejrnjeno, kjer hlapei in dekle ukazujejo, gospod pa in gospodinja jim morata v strahu biti? Zato pravi Sv. Bernard: „Bi li ti v tvoji hiši trpel ta narobe svet, kakor ga trpiš v svoji duši?“

Ko so kdaj skrinjo Božjo iz Abinadabove hiše na Sionski hrib vozili, sta začela vola grede breati, da se je skrinja nagnila, in levit Oza je stegnil na njo roko, da jo je držal. In — glejte čuda! ta Ozatova skrb za skrinjo Božjo je bila pri tej priči z njegovo smrtjo od Gospoda kaznovana. (II. Kralj. 6.) In kaj je bilo tega krivo? Cerkveni učeniški pravijo, da se je Oza s tem pregrešil, ker je skrinjo Božjo dal od nespametne živine voziti, ktero bi bili levitje sami imeli nositi, pa se je nič ne dotakniti. Ako je pa Bog Ozatu štel v hudobijo, da je dal skrinjo Božjo od neumne živine voziti, kako se mora še le razsrditi, ako vidi, kako se dá človekova duša, ta živa skrinja Božja, od živinskega telesa in njegovih želja sebo vlačiti! Kdo se ne bi bal, da se bo duša, ktero taki lahkomiseljni vodniki vodijo, nagnila, spodtaknila in padla? Kako močno se je že Salomon nad to sprejrnjenostjo pritožil!

„Po treh rečeh, pravi, se pretrese zemlja, in četrte ne more prenašati.“ (Preg. 30, 21.) Te tri reči so: hlapec, kedar se vladarstva polasti; druga, bedak, če se najé; tretja je hudobna ženska,

če jo kdo v zakon vzame. Četrta, ktere celo prenašati ne more, pa je dekla, če je dedinja po svoji gospodinji.“ (30, 22—23.) To pa se zgodi, kedar se telo omehkuzi, razpita, razvadi in k gospodarstvu dopusti; duša nasproti je od gospodinstva odstavljena, in telesu kot sužnja podvržena. „Gospa je pamet, pravi sv. Antonin, dekla je poželjivost, in ta se ne dá prenašati, ako se gospostva nad pametjo prilasti.“

Kako hudo se godi gospodom, kjer dekle gospodujejo, kako se godi z dušo, kjer je sužnja svojega telesa, se učite iz te le prigodbe: Babilonska sužnja Semiramis prišla je po zvijačah svoje zaljubljenosti v kraljevo čest. Nespametni kralj Nin jej namreč dá na zber, da naj zahteva, česar jej ljubo. Zahtevala je in tudi prejela, da je sme'a en sam dan kraljestvo vladati. Tisti dan pa je Semiramis ukazala kralja umoriti, — in tako si je pridobila njegovo kraljevo krono. — Tako se toraj godí, kedar hlapeci ali dekle gospostvo naše spravijo. Enako se godí duši, kedar jej telo gospostvo prevzame, „Poglavarji, zdihuje Jeremija, so za roke obešeni.“ (5, 12.) In odkod je prišla ta nesreča nad poglavarje Izraelove? To nam povedo Izraelci sami, rekoč: „Egiptu smo roke molili in Asirijanom, da bi bili s kruhom nasiteni,“ (5, 6.) to se pravi: Asirijanom in Egipčanom smo se prostovoljno za Hlapece prodali; sužnji so naši gospodje, in od tod naše solze, od tod naša poguba in nečast, od tod naša sramota, od tod naše nam stokrat gorjé!

S k l e p.

Kristijani! nikar toraj na potu tega življenja, ko nam je romati proti nebesom, ne dajmo volje svojemu telesu, ampak duša bodi gospod in poveljnik. Povejte, bi li ne bilo vse to narobe, ako bi hlapec na konji jездil, kralj pa zadje peš za njim capljaj? Ravno tako grdo in sramotno je, ako duša ravná po nagonih mesa. Premišljajmo pa tudi prekasno pokoro unih dveh bratov, ko sta pred sodnji stol pripeljana jokala in zdihovala, ter krivico-drug na drugega zvrčala. Ravno to se bo nam zgodilo pred sodnjim stolom Gospodovim, ako se sedaj poživinjenim strastim svojega mesa vdamo. Zakaj gotovo je, da tisti, ki sedaj z otroci tega sveta pravijo: Pridite, in vživajmo pričujoče dobróte; — napolnujmo se z dražim vinom in mazili, in ne odide naj nam časov cvet. Venčajmo se s cveticami, dokler ne zvenejo! — ti enkrat gotovo tudi porečejo: „Ti so, ki smo jih nekđaj imeli v smeh in v zasramljiv pregovor. Mi neumni smo njih življenje imeli za nespamet, in njih konec za nečast. Glej, kako so sedaj šteti med otroke Božje, in njih del je med svetniki. Mi tedaj smo zgrešili pot resnice;“ (Mod. 3, 6.—8. 5, 3.—6.) česar naj milostni Bog od nas vseh odvrne! Amen.

IV. postna pridiga.

„Tako umrje spokornik!“

„Drugi (razbojnikov) pa je odgovoril, in ga je svaril, rekoč: Se tudi ti ne bojiš Boga, ker si ravno v tistem obsojenji? In midva sicer po pravici, zakaj po zasluženji svojih del prejemava; ta pa ni nič hudega storil.“ Luk. 23, 40-41,

(K o n e c.)

Kristjani! bodimo Bogu tavžentkrat hvaležni za milost, da smo v katoliški cerkvi rojeni in zrejeni, ker ona edina ima od Kristusa oblast, grehe odpuščati. Le ona nam zamore reči, kakor je rekel Kristus gobovim: „Pojdite, in skažite se duhovnom!“ Tem razodenite na skrivnem med 4 očmi rane svoje duše. Vendar, da nam spoved odpuščenje grehov prinese, mora biti

a) nehlinjena; to je: iz pravega namena opravljena. Tako bila je Dizmova na križu, ker nič drugega ž njo ni hotel, kakor milosti in odpuščenja. „Gospod, je rekel, spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo! — Taka bodi vaša spoved! Daleč proč bodi od vsakega, da bi jo prisiljen opravljal, ali jo opravljal iz navade, ali iz strahu pred stariši in duhovščino, ali za voljo velikonočnega listka, ali da bi se zato pobožnega in bogaboječega hlinil; — vsi ti in enaki nameni, pravim, naj bodo deleč od vas! Le edina ta misel: Gre se za večno zveličanje moje edine, neumrljive duše; to moram očistiti in jo z Bogom spraviti ter zveličati; — ta edina misel, pravim, vas mora v spovednice voditi. — Da nam spoved . . mora biti

b) odkritosrčna. V spovednici je grešnik-zatoženec pred sodnikom, bolnik pred svojim zdravnikom, nevednež pred svojim učenikom. Mašnik je od Boga postavljeni sodnik, da nad grešnikovo vrednostjo ali nevrednostjo sodbo sklene, mu ali odvezo dá, ali jo po okoliščinah odreče. Postavljen je za zdravnika bolnim dušam, da jim primernih zdravil daje in njih bolezni ozdravlja. Postavljen je za učenika, da grešnika v njegovem nevarnem stanu opomni, katerih priložnost in kako da naj se jih varuje, da ne bo

več grešil. Iz tega pa sami lahko vidite, da je vaša sveta dolžnost, pri spovedi vselej in v vseh rečeh odkritosrčnim biti. Nikoli vas ne sme ne strah ne sramožljivost v odkritosrčnosti zadrževati. Takim pravi sv. Ambrož: „Zakaj se bojiš tega spovedati, kar si brez boječnosti storil? Ali nočeš rajše sedaj vpričo enega spoznati kakor enkrat pred milijoni? Kar pred mašnikom odkriješ, to Bog pokrije; kar pa pred mašnikom zamolčiš, to bo Bog razodel pred vsem svetom na dan sodbe.“ In čemu bi se tudi bal ali sramoval svojih grehov se obtožiti spovedniku, ki je sam človek in toraj človeškim slabostim podvržen, in iz čegar ust tvoji grehi nikoli ne bodo prišli? Tvoje skrivnosti vzame sebo v grob, akoravno bi bilo jih treba kterikrat, kakor Janezu Nepomucenskemu, s svojo krvijo zapečatiti. „Česar iz spovednice vem, je rekel sv. Avguštin, vem še manj, kakor to, od česar nič ne vem.“

Spoved bodi poslednjič, da . . .

c) ponižna, posebno v tem, da vse prazne izgovore opustite ne drugih, ampak sami sebe tožite, in s cestinarjem prosite: „Gospod! bodi milostiv meni, ubogemu grešniku!“ Bodite pa tudi pripravljene, vse za ljubo sprejeti, vse storiti ali opustiti, česar spovednik za dobro spozna ter svetuje ali velewa storiti.

K sklepu, da grešnik resničen spokornik postane, treba je še, da toliko dobrega stori, kolikor mu je v njegovem stanu in v njegovih okoliščinah mogoče.

Tako je storil tudi Dizma na križu. Z največo potrpežljivostjo in vdanostjo v voljo Božjo je trpel bolečine smrtne kazni; skušal je tudi svojega drugega tovarša poboljšati in spreobrniti, in česar se mu je v posebno zasluženje štelo, bilo je to, da je iz med vse trume gledavcev on edini spoznal Kristusovo nedolžnost, rekoč: „Ta ni nič hudega storil.“ — Kakor je bil Dizma, tako smo tudi mi grešniki. In ako že na tem svetu žalošne nasledke greha, kakor zaničevanje, sramoto, revščino, škodo ali boleznj čutimo, o nikar zoper Boga ne godrnjajmo, temuč kakor Dizma zaslužene kazni voljno trpimo, rekoč: Prav nam je, ker trpimo po zasluženji svojih del! — Je kdo s svojim nesramnim življenjem bližnjemu gerde zglede dajal, ali ga celo v greh zapeljal, ta naj gleda, da bodo njegove dobre dela pred ljudmi svetile, da bodo hvalili očeta našega, ki je v nebesih. Si je kdo kaj ptujega prilastil, naj poverne; ako ne more vsega, naj popravi vsaj, kolikor je v stanu. Je kdo svojemu bližnjemu z obrekovanjem čast in dobro ime odvezel, ta naj svoje obrekovanje prekličje, in mu dobro ime sopet pridobi; pri vsaki priložnosti naj od njega govori, rekoč: ta je nedolžen, ta ni nič hudega storil.

To je pravo zadostenje za greh; to pravi vreden sad pokore prinašati, in tako dela vsak spreobrnjenec, kateri hoče po Dizmovem izgledu srečen biti ob smrti, in čez vse srečen po smrti.

S k l e p.

Ljubi moji! gotovo sem vam danes veselo in tolažljivo resnico oznanoval, ker sem vam pokazal, da vsak iz med nas zamore kot spokornik srečno umreti; sem vam pa tudi povedal, kaj mu je treba k temu storiti. Na vas pa je ležeče, da si, kakor Dizma na križi, milost in usmiljenje Božje v zveličanje obrnete. Ali zaradi tega, da sem vam desnega razbojnika kot izgled spokornika pred oči stavil, naj nikar nobeden ne misli, da sme s pokoro do zadnje ure odlašati. Zakaj „Gospod bo prišel, kakor tat po noči, ob uri ko ga najmanj pričakujemo. In tisti, ki nam je dal doživeti današnji dan, pravi sv. Avgustin, nam jutrašnjega ni obljubil. Zato, eden je, pravi ravno ta cerkveni učnik, da nihče ne obupa, pa le eden, da nihče predrzen ne postane.“ Toraj ne ostane drugega, kakor ta sklep: „Danes, ko ste slišali glas Gospodov, ne utverдите svojih šre!“

Amen.

V. Postna Pridiga.

Tako umrje nedolžni!

„Ranjen je bil za voljo naših grehov; in potrta za voljo naših hudobij. — Gospod je nanj naložil nas vseh pregreho.“ (Izaj. 53, 5. 6.)

V v o d.

Ako na Kalvariji postavljene tri križe ogledujemo, pač lahko vemo, zakaj da sta bila prva dva v tako sramotno in grozovitno smrt obsojena, ker desni je očitno obstal, da sta po pravici v tem obsojenju, in da po zasluženju svojih del prejemata. Ali če se na srednjega obrnemo, vprašam: zakaj je pač ta blaga glava, ki jih

je toliko tisoč podučila in potolažila, tako okrutno s trnjem opletena in prebodena? zakaj so te roke, ki so toliko bolnih ozdravile, in brez števila dobrot storile, z žebli na križ pribite? zakaj te noge, ki so hribe in doline obhodile in iskale, česar je bilo zgubljenega, skozi vse žilje in kite prevrtane? zakaj to najdobrotljivše, najsvetejše srce s sulico prebodeno? — Zgoli vprašanja, ljubi moji! ki morajo srce slehernega kristjana k premišljevanju spodbadati. Zato vam hočem v prihodnjih treh postnih pridigah na te vprašanja odgovoriti; zakaj razložil sem vam do sedaj dve imenitni resnici: „Tako umrje grešnik!“ — in „tako umrje spokornik!“ Danes pa bomo začeli premišljevat tretjo, ki se glasi: „Tako umrje nedolžni!“

Ako od smrti nedolžnega govorim, mislim tukaj edinorojenega Sina nebeškega Očeta, našega Odrešenika Jezusa Kristusa. Toraj besede: „Tako umrje nedolžnost!“ pomenjajo tukaj: „Tako umrje Jezus Kristus, sin živega Boga, nebeška nedolžnost, svetost sama!“

Ta nedolžnost umrje iz svoje volje. Ne od Judov prisiljen šel je Kristus v smrt, temuč, „ker je sam hotel.“ (Iz. 53, 7.) Nihče mu ni mogel življenja vzeti, ampak sam od sebe ga je dal, in ga je imel oblast dati, in sopet vzeti. (Jan. 10, 18.) Zato se je poprej, dokler njegova ura še ni prišla, tako velikrat po čudežu Judom, ki so mu po življenji stregli, odtegnil. Ko je pa prišla njegova ura, šel je prostovoljno „gori v Jeruzalem, da se je spolnilo, kar je bilo pisano po prerokih od Sinu človekovega;“ prostovoljno šel je na Oljsko goro, prostovoljno šel naproti svojim sovražnikom, ter jim pomolil svoje roke, da so ga zvezali in odpeljali.

Tako umrl je Kristus iz lastne volje; umrl je

1. v dar za naše grehe; kristjani! učimo se ponižnosti; od tega v 1. delu. Umrl je

2. v največih bolečinah; — učimo se strahu Božjega; o tem v 2. delu.

O jagnje Božje, ki si bilo za nas na križu zaklano, da si nas z Bogom spravilo, razsvetli naše srca s svojo nebeško lučjo, da se danes nad tebo učimo ponižnosti in strahu Božjega, ter kesano trkamo na svoje prsi: Gospod, bodi nam milostiv ubogim grešnikom!

Razlaga.

1. Prvi človek, vstvarjen v svetosti in pravičnosti, odpadel je od svoje visokosti in postal grešnik. Ta greh naših splošnih staršev gre naprej kakor žalostni delež od rodu do rodu, od staršev na otroke. Vsi smo otroci jeze Božje in njegovega maščevanja in le njegovo usmiljenje je, da nismo požrti. Zakaj ker je Bog vedel, da se človek ne sam po sebi, ne po drugem odrešiti ne more, obljubil je že Adamu drugega odrešenika, rojenega sicer od žene po mesu, a zraven rojenega od Očeta samega od vekomaj. Ta bil je pričakovanje očakov, zaželenje in upanje vseh pravičnih v Izraelu, ja celo neka temna nepoznana nada ajdov in nevernikov. Na posled čez 4000 let odprle so se nebesa, in oblaki so dežili pravičnega; „beseda se je včlovečila in je med nami prebivala.“ (Jan. 1.) Kot človek toraj zamogel je Kristus na mesto nas kazen Božjo prevzeti in na lesu sv. križa za naše grehe trpeti; kot Bog pa in kot največa svetost in nedolžnost nam je zamogel s svojim trpljenjem tolike zaslužnja pridobiti, da je bil naš dolg pri Očetu popolnoma poplačan. Kot Bog in človek skupaj je po tem takeu Kristus spravni dar za naše grehe.

Da bo Kristus s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo človeški rod odrešil, napovedovali so preroki že v stari zavezi. Tako pravi Izaija: Resnično, on je prevzel naše bolezn, in on je nosil naše bolečine; — ranjen je bil za voljo naših grehov, in potr za voljo naših hudobij; — ž njegovimi ranami smo bili ozdravljeni. (53, 4. 5.) Kristasova kri nam je toraj rešenje in življenje prinesla. Brez Kristusove krvi ga ni za nas niti odpuščenja grehov, niti zveličanja, kakor je sam pri zadnji večerji rekel: „To je moja kri, kri nove zaveze, ki bo za vas in za njih veliko prelita v odpuščenje grehov;“ in apostelj ljubezni sv. Janez piše: „On nas je ljubil in nas opral od naših grehov v svoji krvi.“ (Skr. raz. 1, 5.) Tako je toraj Kristus po nezmotljivem nauku sv. evangelija spravni dar za naše grehe. „On je po besedah sv. Pavla (Kol. 2, 14.) izbrisal, kar je bilo zoper nas, rokopis postave, kateri nam je bil nasproti, in ga je vzal iz med nas in ga na križ pribil.“ Zato je tudi le v Kristusu zveličanje, in „nobeno drugo ime pod nebom ljudem ni dano, v katerem bi zamogli zveličani biti.“

Kristjani! kakor je pa Kristus umrl kot spravni dar za naše grehe — ponižal se za voljo nas do smrti, in celo do smrti na križi, tako se tudi mi od njega učimo ponižnosti.“ — Ako vidimo svojega zveličarja na Oljski gori v prahu na kolenih, ga vidimo roke viti in jih proti nebesom povzdigovati, in ga vidimo od

smrtnih britkost s krvavim potom oblitega; o spominjajmo se na tisti strah, s katerim bi imela naša zadolžena vest napolnjena in presunjena biti, spominjajmo se na tiste solze, v katerih bi mi sami v prah ponižani morali toniti ne toliko v vodenih solzah oče, kakor pa v krvavih solzah svojega srca! Ako vidiš izdajavca Juda Iškarjota, kako da se spredej pred druhalijo beričev in vojščakov svojemu mojstru približuje, naj bi mu satanski poljubljej pritisnil na njegove usta: oh, grešni človek! trkaj se na svoje prsi, in kliči: „Moje hudobije, o Zveličar, so te izdale in prodale.“ — Vidiš svojega Zveličarja pred sodbo in slišiš, kako po krivem zoper njega pričajo, ga po krivem v smrt obsojujejo, ga kolnejo, zaničujejo, zasramujejo in psujejo; reci sam pri sebi: Jaz imel bi pred sodbo stati, in mene bi imela njegova smrtna obsodba zadeti! — Vidiš njegovo telo od tepeža z jermeni vse razmesarjeno, njegovo glavo s trnjevo krono prebodeno, njegove sv. roke in noge z žebli na križ pribite in njegovo srce s sulico prebodeno; o pojdi v sé in spoznaj odkritosrčno: To vse storili so moji grehi, moji brezštevilni in veliki grehi! Ne očitajmo Judom, ki so z divjim vpitjem tirjali njegove smrti; ne hudujmo se nad Pilatom, ki je v njegovo smrt prisodil, in ne jezimo se nad ajdovskimi vojščaki, ki so ga tako neusmiljeno usmrtili; zakaj mi vsi smo, kakor z enim glasom in iz enih ust divji krik gnali: „Križaj, križaj ga!“ (Mark 15, 13.)

Tako umrl je Kristus, najsvetejši in najnedolžniši kot pravni dar za naše grehe! Zato kristjan, ki si v grehah spočet, v grehih rojen in v grehih živiš, bodi ponižen. Ponižnost namreč je a) podloga vsake čednosti, je pa še zlasti podloga sv. vere. Tako Judje v svoji prevzetnosti niso prišli k spoznanju sv. vere, ker so rekli od Kristusa: „Ali ni tesarjev sin?“ (Mat. 13, 55.) „More li kaj dobrega iz Nazareta biti?“ (Jan. 1, 46.)

Ravno tako visokoučeni ajdje niso prišli k pravi veri, ker so bili ošabni na svojo modrost in nauk od križa jim je bil nesamet. Zato pa tudi v naših časih toliko učenih ne pride k spoznanju sv. vere, ali od nje odpadejo, ker svojega prevzetnega uma nočejo ponižati, temuč hočejo največe skrivnosti s svojo plitvo pametjo razumeti. Zato pravi sv. Cezari: „Ako hočeš iz živega (tekočega) studenca piti, se moraš poprej pripogniti; ravno tako, če hočeš iz studenca Kristusovega zajemati;“ in na to merijo besede Kristusove, kjer nebeškega Očeta zahvaluje, da je skrivnosti sv. vere razodel malim, to je: ponižnim; prikril jih pa visocim in modrim, to je: napuhjenim. — Ponižnost je pa tudi

b) začetek vsega poboljšanja, in napredka (rasti) v čednostih. Dokler človek ne čuti, da je bolen, ne išče zdravnika; tako grešnik. Dokler svojih grehov ne spozna, jih ne bo obžaloval, ne spoved-

nice iskal, ampak bo v svoje navadne pregrehe, nevarnosti in pri-
ložnosti hodil, dokler v svojem napuhu v njih žalostno pogine.
Zato pravi modri v sv. pismu: „Napuh hodi pred padcem, in sra-
mota mu na pete bije.“ — Ponižnost je začetek (in podloga vseh
čednost. Zato nam kliče Kristus: „Učite se od mene, ker jaz sem
krotek in iz srca ponižen.“ (Mat. 11, 29.) In sv. Avguštin piše:
„Hočeš velik biti, začni pri najmanjšem. Ako namerjaš svoje zi-
danje na visoko povzdigniti, skrbi poprej za globoko podlogo po-
nižnosti. In kolikor više ima kako zidanje biti, toliko bolj globoko
dno mu izkopaj!“ Ja, ljubi moj! ako bi imel krone vseh cesarstev,
zaklade in bogastva vsega sveta, vendar ga zato nimaš vzroka
ošaben biti; zakaj grešnik si, preslab in nezmožen, da bi se iz
lastne moči odrešil in zveličal. Drug pomočnik, odrešenik in Zve-
ličar iz nebes je moral priti; pa ne pozabi, da ta je umrl v spravo
tvojih in v spravo grehov vsega sveta, ter zato se uči od njega
ponižnosti.

Ta nebeška nedolžnost, Jezus Kristus umrl je

2) v največjih bolečinah. Človek, uči se strahu Božjega! —
Ozri se na Oljsko goro, poglej, koliko trpi na svojem telesu! Pod
oljkami kleči ves zgruden v prahu, in njegova človeška natora se
stresa pred britkim kelihom trpljenja, ki ga ima izprazniti do zad-
nje kaplje, in v znamenje njegovih britkosti vlija se mu krvavi pot
po obličji na zemljo. Divja druhal prilomasti nadenj z meči, s
kolmi, z vrvmi in z verigami, mu zadrignejo njegove svete in do-
brotljive roke, in vlačijo s suvanjem in pretepanjem to nedolžno
jaguje od sodnika do sodnika. Raztepó ga po vsem životu, da je
od nog do glave le ena rana. Njegova glava je s trnjem tako
razbodena in od oteklin tako zabuhla, da je še Pilat nad njegovo
podobo ginjen in vpričo vseh zakliče, ko jim ga pokaže, rekoč:
„Glejte, je li še človeku podoben?“ — Tako oslabljenemu in
omamljenemu naložé mu težki hlod križa na njegove rame, in ni
čudo, ako je vsaka njegovih stopinj s krvjo zaznamovana, ako
pod to pezo križa omaguje in na tla pada. Na vrh Kalyarije prišedši
pa ga sopet popadejo, krvavo oblačilo z njega strgajo, ga nagega
na hlod križa vržejo in nanj pribijejo. Po koncu vzdignjen visi
med nebom in zemljo; vse kite in žilje so pretrgane; iz vseh ran
mu s curkom teče njegova sv. kri; jezik se mu je od žeje posušil,
obraz obledil, glava se nagnila — umrl je najnedolžniši, najsvetejši
v največjih telesnih bolečinah! — Ako bi pa še v njegovo
srce mogli videti, videti trpljenje in britkosti njegove duše, oh,
krščanski poslušavci! gotovo bi ne moglo nobenega oko suho ostati!
Zakaj kako hudo mu je moralo biti, da eden njegovih najbolj za-
upljivih prijatlov, eden iz med aposteljnov . . . bo njegov tatinski,
priliznjeni izdajavec! Kako hudo, da tisti, na čegar vero je zidal

svojo cerkev, ga bo trikrat zatajil in se še rotil, da ne pozna ne tega človeka! Kako hudo, da ga bodo vsi njegovi učenci zaporedoma zapustili in vsi se razkropili, da ga ne bo, ki bi se za njegovo nedolžnost potezal ja, ki bi le eno dobro besedo zanj izpregovoril! Kako britko mu je moralo deti, da ne le farizeji in pismeji, ampak celo veliko tistih, ki so ne dolgo poprej od njega zdravje, življenje in druge dobrote prejeli, ga bodo morivcu Barabu zad stavili in kričali: „Križaj ga!“ Kako mu je moralo srce vtripati, ko je, naj boljši Sin, najljubeznjivše materno dete, ki je bilo kdaj na svet rojeno, svojo preljubeznjivo mater videl pod križem stati in britko jokati — vidil meč, s katerim je bilo njeno materno srce prebodeno! Pač lahko je tožil z Jeremijem: „Ó vi vsi, ki memo greste po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja!“ (1, 12.)

Ako si pa še to prav v srce vzamemo, da je Kristus Sin Božji ter vsevedoč in neskončno svet, kdo zamore njegovo bolečino popisati, tisto bolečino, ki jo je občutil pri pogledu na tiste dolžne bukve, v katerih so bile zaznamovane vse hudobije sveta? Pred očmi Zveličarjevimi gredo memo vse brezštevilne trume hudodelstev in pregreh — od prvega grešnika v raji notri do poslednjega na koncu sveta; — vse gnusobe neverstva in molikovanja, vsi umori in poboji — vse prešestva in nesramnosti, vse laži in obrekovanja itn. oh! ta pogled bil je zanj strahoten, ker vse te naše dolgove imel je naše zadeti, kakor bi jih bil On storil in jih plačati na lesu. Nedolžni in pravični, ki mu njegovi največi sovražniki niso mogli najmanjšega greha očitati, on, kteremu je že senca greha gnusoba, spozna se krivičnega za voljo nas, ter zadene našo tako težko butaro. Ni čudo, da pod križem pada in če na križi kliče: „Moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil?“ — In poslednjič kako je moralo njegovo ljubeznjivo srce krvaviti, ko je dobro vedel, da jih veliko njegovo trpljenje ne bo odrešilo, veliko veliko njegova kri jih ne zveličala. Ja gotovo, ta misel, da bo njegova kri nad veliko dušami zgubljena, bila je po mislih nekterih pobožnih učnikov najglobokejša rana in največa bolečina Kristusova na Kalvariji.

Tako tedaj, kršanska duša! poglej trpljenje, ki ga je Zveličar prestal — prestal zavoľjo tvojih grehov — na duši in na telesu! To si vtisni v srce in uči se strahu Božjega! Zakaj kako velika mora biti pravičnost Božja, ker v odkupljenje tako drage menjave tirja! V resnici: „Tvoja pravičnost, o Gospod, je enaka goram Božjim; tvoje sodbe so velike globočine.“ Kteri grešnik bi se ne prestrašil, ako na križ pogleda?

Za voljo napuha in ošabnosti umira Sin Božji na križi v največem ponižanji, ja v največi sramoti in v zaničevanji. Ti pa se napihuješ v svoji prevzetnosti in zaničuješ svojega brata, — se li ne bojiš pravičnosti Božje? Pomni besede Sirahove, ki pravi: „Začetek slehernega greha je napuh; kdor se ga drži, bo s kletvijo napolnen, in poslednjič ga bo podrl.“ (10, 15.)

Za voljo grehov lakomnosti visi Zveličar v največi revščini in celo svojih oblačil oropan na križi. Ti pa, skopuh in odrtnik! grabiš denar in premoženje, če tudi po krivičnih potih, skupaj, ter imaš srce in hišo ubogim in zdihujočim zaperto. Se ne bojiš pravičnosti Božje, ko ti sodnik začne z ravno tako mero nazaj meriti, rekoč: „Lačen sem bil, in me nisi nasitil, žejen in me nisi napojil, nag, in me nisi oblekel . . . Poberi se spred mene, ti prekleti, v večni ogenj!“ —

Za voljo grehov nečistosti je najčistejša nedolžnost na vsem svojem deviškem telesu do nazega oblačil oropana, in mora tako sramotno pred vsem svetom umirati. In ti nečistnik in nečistnica, skruniš in sramotiš z nečistimi mislimi, željami, besedami in z deli tempelj in prebivališče sv. Duha. Se li ne bojiš pravičnosti Božje, ki pravi: „Nikar se ne motite, ne nečistniki, ne prešestniki — ne bodo posedli Božjega kraljestva!“ (I. Kor. 6, 9.)

Za voljo grde peklenške nevoščljivosti mora teči kri Sinu Božjega s križa na zemljo in vsaka kaplja nam spričuje resnico njegovih besed, da večje ljubezni nima nihče, razun kdor dá življenje za svoje brate. Ti nevoščljivec pa ne moreš z veselim obrazom pogledati na srečo svojega bližnjega — si vesel, če tvoj sosed joka, in jokaš, ako se on veseli; — ali se ne bojiš pravičnosti Božje, ki nam veva po aposteljnu: „Odložite vso hudobijo in vso goljufijo, in hinavščino in nevoščljivost!“ (I. Petr. 2, 1.)

Za voljo hudobij požrešnosti trpi Zveličar lakoto in žejo in hrepni po poživku — „Žejin sem!“ — pa ga z žolčem in s kisom napoje. — Ti pa, požrešnik in pijanec, nosiš male krajcarje, po katerih žena in otroci doma jokajo, k igram in pijačam; zapivljaš svoje zdravje, svojo pamet in se ponižuješ pod neumno živino. Ali se ne bojiš pravičnosti Božje? Zato kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti!“ (Rimlj. 13, 13.)

Za voljo jeze in sovraštva ga njegovi največi sovražniki na križ pribijajo; ali še ondi zanje moli: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Ti pa v jezi, v prepirih in v sovraštvu živiš, ter nočeš nič od odpuščenja, nič od usmiljenja vedeti. Ali se ti ni

bati Božje pravičnosti, ki pravi: „Vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“ (Mat. 5, 22.)

Za voljo pregreh lenobe mora Zveličar na križi zadostovati, — zaradi našega odrešenja 33 let delati in trpeti in na zadnje umreti. Ti pa, lenuh! nočeš nič delati, nič truditi se za nebeško kraljestvo, nič Bogu in svoji duši za ljubo prestati. Poslušaj, kaj govori pravičnost Božja: „Nebeško kraljestvo silo trpi, in le tisti, ki si s silo prizadevajo, ga nase potegnejo.“ — Iz trpljenja in smrti Kristusove se toraj učimo strahu Božjega, zakaj „strah Božji je začetek modrosti.“ (ps. 110, 10.)

Sklep.

Tako je toraj Kristus, najnedolžniši in najsvetejši umrl kot spravni dar za naše grehe, umrl v naj grozovitniših bolečinah. Zato ljubi Zveličar, kolikorkrat se bom zanaprej na križ ozrl, spomnil se bom, da sem jaz grešil, ti pak si se zame neb. Očetu daroval; zato hočem tudi kot grešnik iz vsega sreca ponižen biti. Kolikorkrat se bom na križ vzrl, na misel mi bode tvoje neizrekljive bolečine in tvoja sramotna smrt, ki jo je pravičnost Božja tirjala za moje grehe; ter se iz tega učil strahu Božjega; — da, po aposteljnem povelji hočem s strahom in s trepetom delati delo svojega zveličanja! Amen.

VI. postna pridiga.

(„Tako umrje nedolžni.“)

V tem je poveljevan moj Oče, da veliko sadu obrodite, in da ste moji, in da ste moji učenci.“ (Jan 15, 8.)

V v o d.

„Polno je bukev na svetu, pravi nek pobožni mož, pa ne enih ni najti, iz katerih bi se umetnosti, pobožno živeti, bolj popolnoma učili, kakor iz edinega premišljevanja križanega Zveličarja.“ Da, Kristusov križ so velike bukve, iz katerih se prave modrosti, čednosti in pobožnosti na tem svetu, na unem pa večnega zveličanja učimo. Zakaj Zveličarjeve rane so velike črke, ki jih ne le z očmi lahko vidimo, ampak tudi z rokami lahko primemo. Zato so ne le imenitni in učeni, kralji in cesarji, ampak tudi priprosti in neučeni, berači in siromaki pri znožji sv. križa modri in pobožni postali.

Ljubi moji! tudi mi smo bili že enkrat v šoli tistega križa, na katerem umira nedolžnost. Tu smo se učili nekterih resnic, pomembnih in imenitnih za čas in večnost.

Jezus Kristus, najčistejša nedolžnost, umira kot spraven dar za naše grehe. Greh je delež vseh Adamovih otrok; ni ga čistega na svetu nobenega, celo ne en dan staro dete. „Vsi smo zašli kakor ovce,“ pravi Izaija prerok. Zato je dobri pastir naš zgubljenih ovčic prišel iskat. Sin Božji se je ponižal, da je padle človeške otroke povzdignil. Beseda se je včlovečila, da je meso odrešila. Poglejte ga, kristjani! na križi Jagnjeta Božjega, ki grehe sveta odjemlje. Zato v spominu, da smo grešniki, v ponižnosti živimo! — Kristus umira kot spraven dar za naše grehe v naj grozovitnejših bolečinah; njegovo terpljenje neskončno prekosi vse trpljenje marternikov, on trpi najsramotojšo smrt na križi. Zato se učimo strahu in trepeta od Božje pravičnosti, ki za greh tako neskončno velik dar v svojo pravo tirja.

Ponižnosti in strahu Božjega smo se toraj danes teden od umirajoče nedolžnosti učili. Danes pa pravim: Nedolžnost umira kot dar neskončne ljubezni do svojega nebeškega Očeta. Sin Božji umira

1. da s svojo smrtjo svojega nebeškega Očeta poveljučuje.

2. da s svojo smrtjo njegovo voljo izpolnuje.

O ljubi Zveličar, ti dar neskončne ljubezen do svojega nebeškega Očeta, užgi tudi v naših mrzlih srcih ogenj svoje ljubezni, da se bomo še mi danes od tebe učili, iz ljubezne svojega nebeškega Očeta poveličati, in iz ljubezni njegovo sv. voljo izpolnovati! K temu od tebe prosim tvoje milosti, od vas pa vaše pazljivosti.

Razlaga.

1. „Nebesa pripovedujejo Božjo slavo, in dela njegovih rok oznanuje nebez,“ (ps. 18, 2) poje kraljevi psalmopevec David. In res, ozrite se v poletni svetli noči na nebez, kjer na milijone in milijone zvezd tako prijazno miglja, ktere vse so veliki svetovi, ki se nad nami v najlepšem redu sučejo in tekajo po svojih od stvarnika jim odkazanih tirih. Kako lepo nam toraj hvalijo vse-mogočnost in modrost Božjo! — Vigred s svojim ljubim zelenjem in s cveticami — poletje s svojim rumenim klasjem, s treskom in gromenjem, — jesen s svojim sladkim sadjem in dozorelim žitnim poljem — zima s svojo belo sneženo odejo — vse nam glasno oznanuje vse-mogočnost in dobrotljivost Božjo. Liliija s svojo prezalo obleko, ptica v zraku s svojim veselim žvergolenjem, mogočni lev kot kralj puščave in črv, ki se v prahu zvija — vsi so nam pridigarji, kako neskončno moder in dobrotljiv je naš Stvarnik. In ti, o človek! za kogar rabo in veselje je vse to tako lepo in modro vravnano, ki si Gospodar vseh teh reči in krona vsega stvarjenja, ali moreš svoje oči proti nebesom vzdigniti, da bi s stvarjenimi rečmi vred ne klical: Čast in hvala Bogu na visokosti; nebo in zemlja sta polna njegovega gospostva, velika, velika je modrost Božja, neskončna njegova ljubezen! —

Tako toraj vsa natora oznanuje prelepe lastnosti Božje — vse služi v njegovo poveličevanje.

Vendar prva priča Božjega veličestva in gospostva je križ, — križ, na katerem je Sin Božji umrl. — Ko je Juda Iškarijot ustal od zadnje večerje in šel je k pismejcem in farizejem, da bi jim Kristusa prodal, reče Kristus, ki je njegov namen vedel, aposteljnom: „Sedaj bo Sin človekov poveličan, in Bog bo poveličan po njem.“ Tukaj toraj Kristus sam svoje trpljenje in svojo smrt imenuje svoje in svojega Očeta poveličevanje. In v resnici! Kje se zamore človek a) Božje neskončne svetosti in pravičnosti bolje učiti, kakor tu na križi? Kri edinorojenega Sinu je morala prelita biti v spravo

razžaljeni svetosti in pravičnosti; — neumerljivi večni Bog je moral umreti, da je grehe izbrisal.

Kje . . . b) Božje neskončno usmiljenje lepše brati, kakor tukej iz bukev sv. križa? Ko so bili angeli grešili, zavrnel jih je na večno v pekel; ni ga bilo niti usmiljenja, niti rešenja zanje. Ko je pa človek, ta revni sin prahu, grešil, greši velikrat, greši vsak dan in vsako uro, vendar mu cveti upanje po milosti in po zveličanji na stebru sv. križa.

c) Kje Božja neskončna ljubezen in dobrotljivost razločniše in glasnejše na srce slehernega kristjana govori, kakor ravno s križa doli? Ne kakega mogočnega cesarja, ne svetnikov ali angelov ktereга, akoravno jih je na legione pripravljenih v spolnovanje njegove volje, ampak svojega edinorojenega, ljubeznjivega sina je dal v smrt, da se nihče ne pogubi, temuč ima večno življenje. Tako je križ tista tromba, ki nam na ves glas oznanuje svetost in pravičnost, usmiljenje in ljubezen Božjo. Zato je Kristus sam od sebe rekel: „Jaz ne iščem svoje česti, ampak tistega, kateri me je poslal, časti svojega nebeškega Očeta.“

Kristus je toraj umrl kot dar neskončne ljubezeni do Boga očeta, umrl v povelicanje njegovega imena. Uči se toraj, kristjan! tudi ti svojega Boga v nebesih povelicati, ker le s tim skazuješ mu dolžno ljubezen! — Pa me bote vprašali: Kako pa naj Boga poveljučujemo? Poglej! ako vidiš brez števila zvezd na nebu se utrinjati, vidiš solnce vzhajati ali zahajati, slišiš razsajati piš, viharja ali ko stresa grom planinskih velikanov gole stene; padí na kolena, občuduj stvarjenja naredbe ter moli veličstvo in gospostvo Božje; — to je njega poveličevanje. Ako zjutraj ustaneš, ali zvečer vležeš se k počitku, se usedeš k mizi ali iz-za mize vstaneš, ali greš po delih svojega poklica; povzdigni svoje oči k očetu gori nad zvezdami, zahvali se mu za vse dobrote, in prosi ga še za naprej njegove milosti in pomoči; — to je poveličevanje Božje; zakaj, ali naj jemo ali pijemo, ali kaj drugega delamo, vse delajmo v Božjo čest,“ je povelje aposteljnov. Ali vleče te morebiti kaka skušnjava v greh, na vse mogoče viže te vabi, mika in lovi v svoje zanjke; čednost nasproti stane te mnogo in veliko darov in premagovanja; o bodi zvest in stanoviten iz strahu in iz ljubezni do Boga! — To je poveličevanje Božje; „naj svetijo vaše dobre dela pred ljudmi, da jih vidijo in čestè Očeta vašega, ki je v nebesih.“ Vse to in enako je poveličevanje Božje. Vendar — je li tega zadosti Gospodu nebes in zemlje, kralju vseh kraljev, tistemu, pred katerim angeli na kolena padajo in svoje obraze zakrivajo? Oh, spoznajmo ponižno, da mi v svoji slabosti vsemogočnemu, v svoji niskosti najvišemu, grešniki najsvetejšemu spodobne česti in hvale, spodobne molitve in pravega poveličevanja ne moremo dati! Da bi bil pa nebeški Oče po vseh krajih, v vseh časih in od vseh ljudi

spodobno poveličevan, je Jezus iz ljubezni do nas postavil posebno daritev — daritev sv. maše. Ta daritev, pravi sv. Tomaž Akv., ravno toliko velja, kakor smrt Jezusa Kristusa. In to je tudi očitno. Zakaj, kakor na sv. križu tako je pri sv. maši Jezus Kristus sam darovavec in dar; tu in tam se daruje svojemu nebeškemu Očetu on sam; tu in tam govori besede: „To je moje telo! To je moja kri!“ To delajte v moj spomin!

O milovanja vredni kraji! ki nimajo niti mašnikov, niti daritev, ker ne morejo svojega Boga, od kterega vse dobro prejemajo, spodobno čestiti in poveličevati. Pravijo sicer v svojo tolažbo, da sami sebe in svoje srce Bogu darujejo. Ali — kolika nespamet, sam sebe in svoje srce, posodo polnih pregreh in hudobij, polno prevzetnosti in malopridnosti, polno lastne ljubezni in poželjivosti, Bogu v dar prinašati, ki mu nikdar dopasti ne more! O kako srečni smo, ja tavženkrat blagor nam katoličanom, ki imamo duhovne in daritev, oboje od Kristusa samega postavljeno, le s tem razločkom, da se na oltarji nič več kri ne preliva, kakor se je na Kalvarii prelivala, ko mu je iz vseh njegovih ran po križu na na zemljo tekla. Zato, kolikorkrat vam je mogoče, nikoli ne zamujajte priložnosti, pri daritvi sv. maše pričujočim biti. Pomislite, kolikorkrat ste pri sv. maši, da stojite na Kalvarii pod Kristusovim križem, in da tudi vi, kakor Marija Magdalena pri Kristusovih nogah lehko odpuščenja grehov sprositate; tudi vi ste lehko, kakor desni razbojnik Dizma, zagotavljeni sv. raja. Na to vižo bote Kristusa posnemali v poveličanji nebeškega Očeta, za česar voljo je na križi izdihnil svojo dušo. Kristus je pa

2. tudi umrl, da je s svojo smrtjo spolnil voljo nebeškega Očeta. — Nekdaj pokliče Bog očaka Abrahama in mu reče: „Vzemi svojega edinega sina Izaka, kterega ljubiš, in daruj mi ga v žgavni dar na gori, ktero ti bom pokazal.“ Abraham je tedaj vstal ponoči, naklal drv za žgavni dar, ž njimi obložil svojega osla, in vzel sebo dva hlapca in svojega sina Izaka. Tretji dan pridejo do gore. Tu reče Abraham hlapcema, da naj z oslom pod goro ostaneta, drva pa naloži svojemu sinu Izaku, on sam pa nese v rokah ogenj in meč. Gredé mu reče Izak: „Oče! glej ogenj in drva; kje je klavščina za žgavno daritev?“ Gotovo s krvavim srcem mu oče odgovori: „Moj sin! Bog si jo bo preskerbel!“ In ko prideta vrbi gore, postavi Abraham ondi oltar, položi drva nanj, zveže svojega sina Izaka, ga položi na oltar vrhi grmade; — in že stegne roko, ter prime za meč, da bi zaklal svojega sina. Pa — angel z nebes ga ustavi rekoč: „Ne steguj svoje roke nad mladenčca, in nič mu ne stori. Sedaj sem spoznal, da se Boga bojiš, ker nisi zanesel svojemu edinemu sinu za voljo mene.“ Kajne velika, ja začudenja vredna je Abrahamova pokorščina do Boga, kakor sinova pokorščina do očeta,

Kakor je tedaj Izak na lastnih ramenah nesel drva na goro Morijo, kjer bi bil imel zaklan biti, tako je šel sin Božji obložen s težkim križem na goro Kalvarijo. Vendar med tem, ko je bil Izak na oltar položen, bilo mu je zaneseno; ko je pa Kristus stopil na steber sv. križa, ne najde ne prizanesenja, ne usmiljenja, temuč mora darovan biti, mora umreti. Oh, ljubi Zveličar! ti Izak nove zaveze! zakaj vender z križa ne stopiš? — Vem, da ne žebliji, ampak tvoja ljubezen, in tvoja iz ljubezni plamteča pokorščina do nebeškega očeta vzdržuje te na križi. Saj si pač sam svojim učencem rekel: „Prišel sem z nebes, ne da bi delal svojo voljo, ampak voljo tistega, kateri me je poslal.“ (Jan. 6, 38.) In drugikrat: „Moja jed je, da storim voljo tega, kateri mi je poslal, in da dopolnim njegovo delo.“ (4, 34.) Zato je umiraje zdihnil na križi: „Dopolnjeno je!“ to je: dokončano je težavno delo odrešenja, ki mi ga je Oče naložil.

Tako je bil toraj pokoren do smrti, in celo do smrti na križi. Zato, kristjan! ozri se na križ, in uči se pokornemu biti volji nebeškega Očeta!

„Le tisti, so besede Kristusove, kdor stori voljo mojega Očeta, pojde v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 7, 21.) Toda ljudje v svoji lehkomyšelnosti na to voljo Božjo popolnoma pozabljujejo. Le spomnite se na 10 Božjih zapoved, in videli bote, da je ni ne ene, ktera bi se dan na dan ne prelomljala.

Prva nam zapoveduje, v enega Boga verovati, vanj upati... Da pa od tistih še govoril ne bom, ki v svoji nejeveri Boga nočejo spoznati, ali katerim je bog nih denar, i. t. n. omenim le, koliko praznih ver, vraž, in vere v copernije je med vami, koliko prederznega zaupanja na Božjo milost zastran odpuščenja grehov, kako slabo v nadlogah vaše zaupanje v Boga, kako mrzla vaša ljubezen do lepote in dobrot Božjih! — Druga veli: „Ne imenu po nemarnem Božjega imena!“ Pa — doma in na polji, pri delu in počitku, vse povsod se sliši kletov in zmiranje; učeni kakor neučeni od Boga in svetih reči govore zaničljivo. — Tretja zapoveduje, praznik Gospodov posvečevati. Ali koliko jih je, ki se ob teh dnevih še celo za sv. mašo ne zmenijo, še manj pa jim je za pridige in krščanske nauke mar. Njih služba Božja je v krčmi pri pijači in pri igranju; drugi tratijo te dni s postopanjem in opravljanjem, tretji s kupčijami in hlapčevskimi deli. — Spoštuj očeta in mater...“ zapoveduje 4. zapoved otrokom in podložnim. Ali uprašajte se, sinovi in hčere! kako je s pokorščino do staršev? Pogledajte! leta in leta so starši za vas delali, noč in dan nad vami čuli in se za vas trudili, sami sebi so od ust krajcarje pritrgovali, da so vam pomagali; sedaj pa je nehvaležnost, jok in solze njih plačilo. Toda, dobro si zapomnite, da njih solze in njih jok vpijejo v nebo za maščevanje; zakaj „očetov blagoslov utruje otrokom

hiše, materna kletev pa jih do tal podira.“ (Sir. 3, 11.) Nadloge, reve in prekletstvo so delež malopridnih otrok. Da se tudi morivcev in pobijavcev, grešnikov zoper 5. Božjo zapoved ne manjka, nam sodniški zapisniki in ječe žalostne spričevanja dajejo. Kdo pa še le zamore šteti tiste, ki dan na dan za voljo pohujšanja na duši umirajo, se dan na dan v pekel pogrezovajo?! — Kaj pa še le hočem od 6. in 9. zapovedi reči? Vprašajte izkušno in zvedeli bote, da jih dan danes brez števila tako živi, kakor bi bile ti zapovedi ob veljavo prišle. To vam spričuje jok osramotenih in zapeljanih deklet, krvave solze staršev, krstne bukve polne zapisov nezakonskih otrok. Ali nikar ne pozabite, da tisti Bog še vedno živi, ki je za voljo teh in enacih grehov ves svet s potopom pokončal, in mesta Sodomo, Gomoro, Adomno in Seboim z žveplenim ognjem z nebez požgal. Pred tim bomo danes ali jutri vsi morali stati, in — blagor tistim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali. — In koga naj še od 7., 8. in 10. zapovedi govorim? Ali ni od vseh strani slišati od krivic, goljufig, odrtja, zatiranja in tatvin? — od laži, obrekovanja in krivih priseg? — od nevoščljivosti in poželjenja ptujega blaga? Je li čuda, da nam Bog svojo dobrotljivo roko odteguje, nas zmiraj s hujšimi časi in nadlogami obiskuje, nam zmiraj večje križe in trpljenja pošilja?

b) Pa tudi v trpljenji nismo pokorni, tudi v križih ne poznamo udanosti v njegovo sv. voljo. — Marsikteri britko zdi-huje: Saj bi rad trpel, ako bi me le ta misel ne pekla, da trpim iz zadolženja. — Pa, kako srečno je tako trpljenje, ki na tem svetu le nekoliko časa trpi, je kratko in majhno v primeri s trpljenjem, ki smo ga na unem svetu na večno zaslužili! Saj se kmali posuše kaplje naših solz; kratka je pokora v tem življenji, — neskončna pa je čast v večnosti. Zato reci s svetim Avgustinom: „Gospod! tukaj reži, tukaj žgi, tukaj peci; le tam — v večnosti prizanesi!“ Drugi toži: „Saj bi se ne branil trpljenja, ako bi ga bil zaslužil; ali — jaz nisem nič storil, jaz sem nedolžen.“ — Ljubi moji! ali tak napuh ne zasluži strahovanja? Kje je tak svetnik, ki bi zamogel to od sebe reči? Vprašam: Kdo je bil nedolžniši, kakor ta, ki tukaj na križi visi, in od ktereга apostelj govori „da je za nas trpel, naj nam je izgled zapustil, da hodimo po njegovih stopinjah?“ Glejte! največi njegovi sovražniki ga niso mogli naj-manjšega greha prepričati — in vendar, kdo je britkejši kelih trpljenja izpil, kakor on? Ako si tudi med vbožimi najubožniši in med nesrečnimi najnesrečniši, povej mi, kje so vezi, kje udarci v obraz, kje zaničevanje, kje bičanje, kje trnjeva krona, kje križ, kje smrt? — pravi sv. Hieronim. — Sv. Peter, s priimkom marternik, bil je po krivem spričevanju v ječo obsojen. Trpeč to bolečino in spoznavši svojo nedolžnost poklekne pod britko martro in toži: Oh, moj Zveličar! kaj sem vendar storil, da tako trdo z

meno delajo?" Na to sliši s britke martre doli besede: „Ljubi moj Peter! kaj sem pa jaz storil, da so me na križ pribili?" — Nobeden toraj ne toži nad nezasluženim trpljenjem, ker smo vsi grešniki! Nobeden se ne ponašaj s svojo pravičnostjo, ker najsvetejši in najpravičniji izmed nas je na križi razpet! — Ako nam ob času bolečine in žalosti naša vest pričevanje daje, da smo pravični, toliko večega zasluženja vredna je naša potrpežljivost. Tedaj trpljenje ni kazen za greh, ampak poskušnja naše čednosti, da se v trpljenji enako, kakor zlato v ognji, očistimo. O kako sladko je trpljenje, ki nas križanemu Zveličarju enake dela, nas čedalje bolj grehov čisti in nam zmiraj častljive veličastvo v nebesih pripravlja! Ja trpljenja so največe milosti Božje, delež izvoljenih, zastave večnega zveličanja.

Zato krščanska duša! ako ure žalosti in trpljenja pridejo čez te, prosi, ja prosi s solzami v očeh — saj solze so polajšanje! — vendar tožiti, godrnjati nikar! Ozri se tje na svojega Zveličarja in kliči z zaupanjem: „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene; pa vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!“

S k l e p.

Tako je torej Kristus umrl, da je s svojo smrtjo častil in poveličal svojega nebeškega Očeta. Tako hočemo tudi mi z molitvijo, s pobožnim življenjem in s daritvijo sv. maše svojega Boga v nebesih poveličevati. — Kristus je umrl, da je s svojo pokorščino do smrti na križi izpolnil voljo svojega Očeta. Tudi mi hočemo biti Kristusovi učenci, in zato bodi pokorščina do Boga naša največa lepota. Svete naj nam bodo vse njegove zapovedi, in prijetni vsi poti, ravni ali strmi, gladki ali trnjevi, po katerih koli nas njegova previdnost vodi. Kajne, ljubi moji! to je naš trdni sklep, naša resnična in stanovitna volja?

In ti, na križi umirajoči Zveličar, Jezus Kristus! poglej! poslednjikrat smo danes na tem prijaznem holmeu, v romarski cerkvi tvojega Božjega groba zbrani. Le tebi samemu je znano, če bomó še prihodnje leto vsi postno pobožnost tu obhajali, ali če ne bom morebiti jaz, ali kdo mojih poslušavcev od tod v večnost se preselil. Ako se to zgodi, o ne daj, te prosim, nikomur umreti nesrečne smrti trdovratnega grešnika, marveč vesele, blage smrti resničnega spokornika! „Daj, kjer si ti, da naj bodo še tvoji služabniki!“ Amen.

VII. postna pridiga.

„Tako umrje nedolžni!“

„Veče ljubezni od té nima nihče, da kdo svoje življenje da za svoje prijatelje“
(Jan. 15, 13.)

V v o d.

Če kakega imenitnega vladarja tega sveta, kralja ali cesarja, ali sv. očeta papeža smrt pobere, hitro se razširi to žalostno sporočilo po vseh deželah, in ni ga zvestega podložnika, ki bi zavoljo take smrti ginjen ne bil; zakaj vse povsod razlega se žalostno zvonjenje, vse povsod opravljajo se mrtvaške cerkvene opravila. Kaj ne, ljubi moj, gotovo nepozabljiv ti je dan, ko si s svojim očetom ali svojo materjo poslednjikrat govoril, ali ura, ko so ju v hladni grob položili.

Tako je tudi današnji dan dan žalosti po vsem krščanskem svetu, bodi si po vročih peščenih Afrikanških pustotah, ali po večno ledenih Amerikanskih planjavah. Povsod so kristjani, ki danes obhajajo obletnico Zveličarjeve smrti. Zato so danes vse cerkve kakor v noč zagrnjene in oltarji vse svoje lepote oropani. Zato se povsod glase Jeremijeve žalostinke; zato romajo pobožni kristjani od cerkve do cerkve, da obiskujejo Zveličarja v njegovem grobu, ter mu svoje goreče molitve, marsiktero solzo omilovanja, sočutja in ljubezni darujejo. In v resnici se je tisti svojemu krščanskemu imenu izneveril, kdor še danes ni ginjen, še danes v svoji hudobiji trdovraten ostane, še danes na spreobrnjenje in poboljšanje ne misli. Glej, trdovratnež! osramotuje te solnce, ki v temo skriva svoje obličje, ker na križi umirajočega ne more gledati; osramotujejo te skale, ker so bolj občutljive, kakor ti; pokajo namreč pri Kristusovi smrti, tvoje sree nasproti ostane trdo in zaprto. Mrliči, ki pri Kristusovi smrti vstajajo, te opominjajo, da tudi ti vstani iz globoke jame tvojih grehov; zagrinjalo tempeljua, ki se je pretrgalo od vrha do tal, ti kliče, da tudi ti razdeni sramotne verige satanove sužnosti. — Predragi! „danes, ko slišite glas Gospodov, ne utrdite svojih sre!“ (ps. 94, 4.) Beseda, ki jo slišite, je beseda ljubezni, ljubezni na križi; zakaj Kristus, kakor ste zadnjič slišali, umrl je kot dar neskončne ljubezni do svojega nebeškega Očeta. Danes pa pravim: Kristus

je umrl kot dar svoje neskončne ljubezni do nas ljudi zato mu

1. darujmo nasprotno ljubezen;
2. skazujmo mu hvaležnost.

O križana ljubezen! ljubezen brez mere in konca! ljubezen močnejša, kakor smrt! dotakni se s svojim živim ogljem mojih ust, da bodo vredne oznanovati tvojo ljubezen; dotakni se pa tudi src mojih poslušavcev, da bodo vredni, tvojo ljubezen zapopasti; — o križana, o krvaveča, o umirajoča ljubezen!

Razlaga.

1. V zgodovini človeštva se pač nahajajo izgledje, da so se otroci za svoje stariše, ali prijatli za prijatle darovali, in taka smrt veljala je kot vrh človeške ljubezni; zakaj: „veče ljubezni nima nihče od te, da kdo svoje življenje da za svoje prijatle.“ (Jan. 15, 13.) Vendar zgodovina človeštva nima ne enega izgleda pokazati, da bi bil kdo za svoje sovražnike in razžaltnike umrl. Taka ljubezen je samo vrhi Kalvarije najti. „To je gora ljubezni, pravi sv. Francišek Saleški, in kdor se hoče pravo ljubezen spoznati učiti, mora na to goro iti.“ Zakaj ne za svoje prijatle, ampak za svoje sovražnike je Kristus umrl; za grešnike daroval je svoje življenje, in kaj je grešnik drugega, kakor sovražnik Božji? Ne za tē, ki so ob njegovem času živeli, in ga s prošnjami in solzami k temu nagnili; nak daroval se je za duše, ki so se že pred tavžent leti iz tega sveta ločile, ali bodo še le čez tavžente let rojene. Toraj ne za prijatle, ampak za sovražnike, ne samo za žive, ampak tudi za vse mrtve in vse, ki bodo do poslednjih časov ua svet rojeni, je Kristus dal svoje življenje. Vse te je nosil v svojem srcu, vsem tem je z lastno krvijo odrešenje in večno življenje odkupil. Zato pravi sv. Hugon: „Vidim Boga od žene rojenega, kot revno dete v slabih plenica povito v jasliah ležati. Na to ga vidim zvečanega, bičanega, s trujem kronanega, zabljevanega, z žebli in s sulicami prebodenega ter žolčem in kisom napojenega. In ako vprašam, kdo je vsega tega kriv, ne najdem nič drugega, kakor ljubezen.“

Zato vi vsi, ki greste memo križa, pogledjte nanj, in recite: Ali more kdo imeti večo ljubesen, kakor ta, ki ni za svoje prijatle samo, ampak tudi za svoje morivce in križavce dal svoje življenje? Pa ta njegova ljubezen tudi v smrti še ni ugasnila. Roke križanega so in ostanejo vseskozi razpete, da bi nas vse objele in na srce pritisnile; njegove oči so pobešene, naj bi se na grešnike prijazno in ljubeznjivo ozrle; njegova glava je nagnjena, da bi nam

poljubljej miru na usta pritisnila; njegovo srce je odprto, naj bi v njem varnega zavetja iskali. „Pridite k meni vsi, nam kliče, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.“ (Mat. 11, 28.)

Ker je pa Kristus umrl kot dar svoje neskončne ljubezni do nas, s čim mu hočemo povračevati, kakor z nasprotno ljubeznijo?

Ko so nekdanj v daljni Japonski deželi pobožni in bogaboječi misijonarji divjim ajdom sv. evangelije oznanovali, in jim pravili, kaj da je Kristus vse storil in pretrpel, da je človeški rod odrešil, so vsi z enim glasom klicali: „O kako dobrega in ljubeznjivega Boga imajo vendar kristijani! Njega ljubiti, je naša največa sreča, ga ne ljubiti največa nesreča. Ali ne klečé kristijani od ljubezni do njega vneti noč in dan pred njim, in mu ne pejejo hvalnih in zahvalnih pesem?“ Ko so pa potem ti novospreobrnjeni zvedeli, da je veliko kristjanov, ki Kristusu na mesto z ljubeznjo le z razžaljenjem povračujejo, rekli so: „O ne vredno tako ljudstvo! o ljudje brez srca! Kako je pri kristjanih taka hudobija mogoča?! Kje je tista nesrečna zemlja, ki jih nosi?“ — To, ljubi moji! so besede divjakov, ki so od Kristusa še le malo slišali. O kako pač osramoté marsikterega iz med nas, ki smo z resnicami sv. vere tako rekoč kakor z maternim mlekom dojeni, in ki imamo tisoč priložnost, se s krščanstvom seznaniti, in tako ljubezen do Jezusa v sebi vnemati in ohranovati. Ali ni morebiti ravno pri nas tista nesrečna zemlja, ki kristjane brez ljubezni do svojega Zveličarja nosi? Saj pravi Kristus: „Kdor moje zapovedi ima in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi.“ (Jan. 14, 21.) Sedaj naj pa vsak svojo roko na srce položi, in vest mu poreče, kako malo se za spolnovanje teh zapoved peča. Zavoljo pomanjkanja časa vam danes z malo besedami le to očitam, česar je Kristus za prvo in največo zapoved razložil, namreč Boga nad vse, bližnjega pa kakor sebe ljubiti, ter pravim: Ni je v naših časih nikakoršne ljubezni do Boga. So kristjani, ki svoje srce zgoli le na posvetno navezujejo, katerih Bog je ali denar ali trebuh, ali vžitek mesenih slast. Tem molikom je njih srce posvečeno. za té gori plamen ljubezni. Ni jepa tudi ljubezni do bližnjega. Lastni dobiček in samoljubnost sta v naših dnevih na sedeži. Malo je ljubezni med stariši in otroci, da je je več med divjimi zverinami v gojzdih najti. Malo je ljubezni med zakonskimi, akoravno so si jo pred oltarjem vpričo Boga, cerkve in ljudi prisegli. Ni je med sosedi, ki v sovraštvu, v prepirih in pravadah živé. Kaj pa hočem še le od ljubezni do sovražnikov govoriti, ki je z zemlje tako rekoč zginila, da sleherni le po škodi in po maščevanji zeva?

Toraj prva in največa zapoved Kristusova se tako malo spolnuje; a ravno to je žalostno spričevanje, kako majhino da je število zvestih učencev Njega, ki je rekel: „Novo zapoved vam dan: da se ljubite med sebo, kakor sem jaz vas ljubil. — V tem bodo

vsi spoznali, da ste moji učenci, ako bote ljubezen imeli med sebo.“ (Jan. 13, 34, 35.)

Kako potrebno je pač, da se učimo ljubezni! In kje se je hočemo bolje učiti, kakor pod znožjem križa, v premišljevanji umirajoče ljubezni? Saj sv. Ignaci Lojolanski pravi: „Noben les ni pripravniši, da bi vnel ogenj ljubezni, kakor les sv. križa.“ Zato hočemo pod križ stopiti in s sv. Avguštinom klicati: „O Gospod! daj mi svojo ljubezen; bogat sem zadosti, ako te ljubim. S svojo ljubeznijo je ubogi bogat, brez ljubezni je bogati reven.“ — Ker nas je toraj Kristus ljubil do smrti, podariti mu hočemo še mi nasprotno ljubezen.

Kristus je umrl kot dar neskončne svoje ljubezni do nas: skazujmo se mu:

2. h v a l e ž n e.

Drevo sv. križa je čudovitno drevo. Na nobenem vrtu in v nobenem gozdu ne raste drevo, ki bi tolikanj sladki sad rodilo. Ali težko je, ves ta sad pokazati, ki nam je na drevesu sv. križa dozorel; — težko je, naštetiti vse dobrote, ki nam od sv. križa dohajajo.

a) Prva dobrota sv. križa je: odrešenje od greha in večnega pogubljenja. — Kristus namreč je umrl v spravni dar za naše grehe. Razžaljeni Oče nebeški je vse naše grehe na svojega Sina naložil, in Sin je na križi na mestu nas prestal kazen, ki smo jo mi zaslužili bili. Kristus je jagnje Božje, ki grehe sveta odjeme. On je naš Odrešenik in Zveličar, ki nas je sužnje od pekla odkupil in naše dolgove zbrisal. On je srednik in spravnik, ki je za nas Božji pravici s svojo smrtjo zadostil. „On je naše grehe, pravi sv. Peter (I. 2, 24.), sam nosil v svojem telesu na lesu; — z njegovimi ranami ste bili ozdravljeni“

Na križi na dalje beremo,

b) potrjenje naše sv. vere.

Gotovo je že to kaj velikega, ako nas kdo kaj uči, ki pa za ta uk sam nikakoršnega dobička ne zahteva. Še kaj več pa je, ako učenik ne le lastnega dobička pri uku nima, temuč mu je še celo škode pričakovati. Največe poslednjič je, ako kdo svoje nauke s svojo smrtjo potrdi, ako življenje da za svojo vero.

Kaj pa je Sin Božji za svoje neutrudljivo podučevanje prejemal? sovraštvo in zavidnost od strani Judovskih učencikov; preganjanje in obrekovanje od velicih duhovnov in pismejcev; — to bilo je njegovo plačilo, in na zadnje so ga še na križ pribili. Pa tudi na križi umirajoč še svojih naukov ni preklical, marveč je njih resnico s svojo krvijo zapečatil. Tako nam sv. križ potrjuje resnico naše sv. vere.

Križ nas uči:

c) stanovitnosti in potrpežljivosti v križih in v trpljenji. „Kri-

stus, pravi sv. Peter, je za nas trpel, in vam izgled zapustil, da hodimo po njegovih stopinjah.“ In kje takega izgleda stanovitnosti in potrpežljivosti bolj potrebujemo, kakor ravno v križih in nadlogah, kajti vse naše življenje je z jokom in žalovanjem namešano. Kako lahko bi malosrčni postali in obupali, ako bi na križi ne imeli njega za izgled, ki ni odprl svojih ust, ko so ga v smrt vlekli, kakor jagnje, ki ga v mesnico peljejo!

Do smrti na križi nas je toraj Jezus ljubil, in s križa doli nam dohajajo največe dobrote: dobrota odrešenja in odpuščenja grehov, potrjenje naše sv. vere, ter izgled potrpežljivosti in stanovitnosti, ki nam je je v vsakdanjih težavah tolikanj potreba. Kako hočemo tedaj Zveličarju te njegove dobrote povračevati? Glejte! On noče drugega, kakor naše hvaležne srca. Zato mu vsaj te darujmo, in sicer na to vižo, da si bomo te dobrote v svoj prid in zveličanje obračali.

Za tega del, ljuba pobožna duša! ki te marsikaj premagovanja in zatajevanja stane, da svojemu Bogu zvesto služiš, glej! Kristus je umrl v tvoje odrešenje, in njegova kri te očiščuje tvojih grehov. Akoravno semtertje iz človeške slabosti padeš, pa ne greš s hudobnim namenom, ne s trdovratnim, nespokornim srecem, povzdigni s tolažbo svoje oči proti križu, ker ponižanega in potrtega srca Bog ne bo zavrgel! Pa tudi ti, nespokorni grešnik! trdovratna grešnica! poglej na sv. križ in jemlji si v srce besede: „Ne s strohljivimi rečmi, z zlatom ali srebrom, — ampak z drago krvjo Kristusa, kot neomadežanega in nedolžnega Jagnjeta ste odkupljeni.“ (I. Petr. 1, 18, 19.) O kako nehvaležen si svojemu Zveličarju! Zastonj je tekla zate njegova kri; zastonj je dal svoje življenje; da, tvoja nehvaležnost sega ako deleč, da trpljenje in smrt Kristusovo na duhovno vižo ponavljaš, po besedah sv. Pavla, ki pravi, „da grešniki sopet križajo Sinu Božjega in zasramujejo.“ (Hebr. 6, 6.) Ja, ljubi moji! Kristus nas je odrešil, zato mu zvesti bomo, da bomo njegovega odrešenja vredni.

Kristus je pa tudi resnico svojih naukov z lastno krvjo zapečatil. Tako moramo še mi pripravljani biti, za svojo vero vse, kar imamo, kri in življenje postaviti. Ozrite se nazaj v prve tristoletja po Kristusu. Noben stan, nobena starost in noben ni bil pre slab, da bi ne bil mogel za Kristusa in sv. vero najgrozovitniše smrti pretrpeti. „Kdor me bo spoznal pred ljudmi, rekel je Kristus, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom; kdor pa mene noče pred ljudmi spoznati, tega tudi jaz ne bom spoznal pred svojim Očetom.“ Zato se trdno držimo sv. vere, ki jo je Kristus s svojo smrtjo na križi potrdil, pa ne pozabimo, „da je vera brez del mrtva“, in „da vsako drevo, ki sadu ne obrodi, bo posekano, in v ogenj vrženo.“

Kristus poslednjič nam je na križi izgled zapustil, kterega naj posnemamo. — Vsak ne more sicer po svojem stanu velicnih del opravljati, ne se vsak v velicnih čednostih vaditi, ali veliko dobrega delati. Vendar pa vsak po svojem stanu zamore potrpežljiv biti, in iz ljubezni do Kristusa trpeti, ter tako velike dela opravljati. In kje se hočemo te potrpežljivosti bolje učiti, kakor na sv. križi? „Odkar te ranjenega vidim, o Jezus, kliče sv. Bonaventura, mi brez ran kar živeti ne dá.“

Toraj, trpeči kristjan! vzemi danes podobo križanega Zveličarja v roko, in premišluj bolečine, ki jih je za voljo tebe trpel, ter toži, če si upaš, čez svoje križe! Kaj pa je tvoje trpljenje, ki se ti tako veliko zdí? Ti misliš, da je do neba visoko drevo, ki z vso svojo silno pezo na tvojih ramah sloni. Ali če ga prav premišljaš, boš vidil, da je komaj trščica od tistega težkega hloda, ki je na Zveličarjevih ramah ležal.

Učimo se potem takem svoj križ potrpežljivo nositi, da bomo še zasluženja sv. križa Kristusovega vredni in deležni postali. Skozi križ in trpljenje je moral Kristus v svojo čast iti. Po trdih in trnjevih potih šli so v nebesa vsi izvoljeni Božji. Ako bi bili toraj mi brez trpljenja, po pravici bi se nam bilo bati, da ne hodimo po potu, ki pelje v nebesa. Zakaj „tesne so vrata in oska je pot, ki pelja v življenje; in kako malo jih je, ki po njej hodijo!“ Zato nujmo s Kristusom trpeti, da bomo s Kristusom vred poveljani! Le skozi trpljenje se pride v večno življenje.

S k l e p.

Ljubi moji! na milijone pokleknilo jih bo danes pred križem in križanega noge poljubovalo. Tudi mi hočemo to storiti. Ali pa ne bo naše srce od ljubezni počilo, ko bomo njega poljubovali, ki je kot dar svoje neskončne ljubezni do nas umrl, in kogar smrt na križi nam je studence vseh gnad. S križa doli teče njegova kri, ki nas je odrešila, nam našo vero potrdila in nam trpljenja grenki kelih osladila. Zato te molimo, o na križi umirajoči Zveličar! Ljubezen do nas te je na križ pribila; polne resnične ljubezni ti tudi naše srca nasproti bijejo. Mnogo in največih dobrot si nam odkupil; s srčno hvaležnostjo jih hočemo tudi mi v svoj prid in v svoje zveličanje obračati. O ljubi Zveličar! zame si živel; zate živim tudi jaz. O križani Zveličar! zame si umrl; zate umrjem tudi jaz. Jezus! tebi živim, tebi umrjem — tvoj sem živ in mrtev! Amen.

Velikonočni praznik popoldne o miloščini.

(Od radodarnosti; gov. M. T.)

„Ljubezen je dobrotljiva“. (I. Kor. 13, 4.)

V v o d.

Le ondi je življenje srečno, kjer krajlica vseh čednost, namreč ljubezen, prebiva. Zakaj žalostno bi moglo biti, če bi ne imeli nikogar, ki bi nam v grenkih urah upanja in serčnosti ne dajal. Prav pravi toraj sv. pismo, da velik zaklad najde, kdor najde pravega prijatla. K njemu se lahko zateka v nadlogah, pri njem pomoči išče v nesrečah, njemu lahko toži svoje stiske in njemu odkriva vse skeleče rane svojega srca. Toda, kako veliko je naših prijatlov le po imenu in prijatlov oddanes do jutri; kako redki so stanovitni, v sreči, kakor v nesreči nam zmiraj zvesti prijatli. Kako malo se je nanje zanašati, bote vidili iz té prigodbe: Nekdo je imel, pripoveduje sv. Barlaam, tri prijatle. Najbolj se je zmiraj na prva dva zanašal, in od nju je vsaki čas in v vseh potrebah največ pomoči pričakoval. Primerilo se je pa, da je bil zatožen in je moral k sodbi. Zdaj prosi pomoči in zagovarjanja pri svojih prijatlih. Gre najpoprej k tistemu, ki ga je najbolj ljubil in se največ nanj zanašal. Ali ravno ta mu herbet oberne in ne usliši njegove prošnje. Gre do drugega, mu pripoveduje svoje pritožbe in ga spet prosi pomoči. Ta ga obljubi nekoliko časa spremi, se pa med potom spet nazaj verne. Le tretji prijatelj, na kterege se je najmanj zanašal, mu je zvest ostal, ter ž njim šel do sodnika in ga pred sodbo serčno branil in zagovarjal. — Če zdaj mi te tri prijatle na primerljeje svojega življenja obrnemo, vidimo, da je prvi enak bogastvu, ki človeka takrat, kedar se mu je v večnost ločiti in iti pred ostrega sodnika, popolnoma zapusti, k večemu, da mu dá kosec platna za mertvaško odejo. — Drugi prijatelj so sorodniki in znanci, ki človeka res nekoliko časa, in sicer do groba spremijo, se pa potem spet vernejo, da se prvemu prijatlu, zapuščenemu bogastvu, pridružijo. — Tretji in najboljši prijatelj pa so dobre dela, ktere človeka še skoz groba vrata do sodnika spremijo, in mu milostljivo sodbo sprosijo. — Dobre dela so tedaj naši

najboljši prijatli na potu proti večnosti, one so, ki nas na griči kerščanstva ukoreninijo, da nas bučeč vihar ne premakne. Zato rečem :

K dobrotljivosti ali radodarnosti smostvárjeni — dobrotljivost je ključ do časne in večne sreče. — Od tega vam bom toraj na dalje govoril; pa namen svojega govorjenja le s tem dosegel, če ne bote samo poslušavci, ampak veliko več spolnovavci moje besede.

R a z l a g a.

I. „Ljubezen je dobrotljiva“, piše sv. apostel Korinčanom, ona ne bo nikdar nehala, in dasiravno bodo prerokovanja minfle, jeziki nehali, učenosti prešle, ljubezen ostane še izvoljenim v nebesih zlato solnce veselja. Zato nam je Bog sam njene občutke v naše srce že po natori zapisal in dobrotljivost globoko vanj vtisnil. Šaj, kedar vidimo ubožca v velikem trpljenji, se nam v serece smili, in tih glas nam v notranjem pravi: O da bi pač mogel temu siromaku trpljenje polajšati in mu iz nadloge pomagati! Dostikrat nam solze v oči stopijo, ko slišimo pripovedovati od velicih nesreč, pa jih žalostnih s svojim milovanjem potolažiti nismo v stanu, in tako ž njimi vred na duši terpimo bridkost, dasiravno nam na telesu nobene stvarice ne manjka.

Ko je hči egiptovskega kralja Faraona jerbasček, ki je po vodi med ločjem plaval, odprla, in je v njen dete Mojzesa zagledala, ga je jokaje za svojega sina vzela, ga v rejo dala in zanj lepo skerbela. Kaj menite, da bi jo bilo k temu lepemu delu nagnilo? Bila je neverna in od Boga in njegovih zapoved ni nič vedela, in zraven bi se bila še morala svojega neusmiljenega in grozovitega očeta bati, ki je zapovedal, vse znovič rojene Izraelske otročiče v vodo pometati. Smililo se jej je ubogo dete, zato ker je jokalo, in iz tega usmiljenja je sklenila, dete rešiti. Če je pa že neverna hči tako lepo po nagibu svojega usmiljenega srca ravnala, koliko bolj bi morali mi kristjanje, ker vemo, da imajo revni ravno očeta v nebesih, kakor mi; da smo vsi z Jezusovo kervijo odkupljeni, bratje in sestre v Kristusu; da imamo, po besedah sv. Krizostoma, vsi enako dušo, enako telo, enak namen. — Se li ne zavzame vsak z nejevoljo nad bogatnom v evangeliju, ko pripovedovati sliši od ran ubogega Lazarja, pa mu še drobtin ne privoši, ki na tla padajo od njegove mize? Psi ga milujejo in mu ližejo njegove rane; sercé bogatina pa je okamnelo. Res le človeško natoro bi morali zatajiti, ko bi vidili ubogega jokati in kruha prositi, pa bi merzlega srca ostali in ga brez pomoči pustili.

S temi natornimi čutili do radodarnosti in usmiljenja se veže 2. zapoved Božja. Že v starem zakonu govori Bog po Mojzesu: „V deželi tvojega prebivanja se ubozih ne bo manjkalo. Povem ti toraj da odpiraj roko svojemu ubogemu, revnemu bratu.“ Ravno tako veli sv. Duh po modrem Sirahu: Moj sin! ne zaničnj lačnega, in ne žali ubogega v njegovi potrebi. Ne zametaj prošnje tega, ki je v stiskah in od potrebnega ne obračaj svojega obličja.“ In po preroku Izaiju spet ukazuje: „Lomi lačnemu svoj kruh, in jemlji uboge in sirote v svojo hišo.“ — Po Božji zapovedi so morali tudi Izraelci memo desetine, ki so jo duhovnim dajali, še posebno desetino vseh poljskih pridelkov skup kam znašati, da so ubogi po deželi dobivali. — Vsako sedmo leto niso smeli zemlje obdelovati, in kar je samo od sebe zrastle, je bilo ubozih. — V novem zakonu pa je Jezus z besedo kakor z zgledom ljubezen in usmiljenje do bližnjega priporočal. Iz ljubezni in usmiljenja do nas, sužnjih pekla, je zapustil sedež svojega nebeškiga Očeta, se vsem nadlogam in britkostim življenja, najstrašnejšemu terpljenju radovoljno podvergel, da bi mi ne terpeli; med grešnike je hotel prištet biti, da je nas posvetil, na križi je hotel umreti, da je nam življenje dal. Pač večje ljubezni prijatelj svojemu prijatelju skazati ne more, kakor če zanj umerje. In v tem, veli sv. Peter, nam je Kristus zgled zapustil, da hodimo po njegovih stopinjah. Bodite usmiljeni, nam pravi, kakor je Vaš Oče v nebesih usmiljen, ki da dežja polju dobrim in hudobnim in veli svojemu solncu sijati na krivične in pravične. — Njegov učenec sv. Janez, ko je bil škof v Efežkem mestu, je svojim poslušavcem dan na dan le ljubezen priporočal: „Ljubite se med sebo, to je, je rekel, Gospodova zapoved, in dosti je, če to spolnujete.“ In apostel Pavel je vernim pisal: „Podelujte bratom v njih potrebah; boljše je dajati, kakor pa prejemati.“ In koder je sv. evangelje oznelo, je vernim skerb za uboge priporočal, in še celo sam je miloščino pobiral za uboge, ki so v Jeruzalemu bili. — O srečni, apostolski časi! kako močno nas osramotite v spolnovanju naj imenitniše zapovedi, ki je ljubezen; kdo bi vas nazaj ne želel, da bi se ponovilo obličje zemlje, in posušilo obilo solz na tihem zdihujočih, ki si svoje britkosti ne upajo drugim tožiti, kakor milim nebesom, in tihi črni noči? — Dá, k dobrotljivosti smo stvarjeni, pa bodi Bogu potoženo, da smo svojo natoro in postavjo svojega stvarnika sprevergli, da je dobrotljivost v naših dneh, kakor od vsega sveta zapuščena in pregnana sirota postala. — Pa tako med kristjani dalje več biti ne more, če hočemo imeti v rokah ključ do Božjega serca, ki nam ga ravno dobrotljivost v roke podaja.

II. Slednji, kolikor nas živi pod milim nebom, želi na svetu srečen biti in si življenje polajševati. To da pripomočki, s kterimi ljudje ta namen svojega hrepenenja doseči želé, so mnogoteri, in le

prerada se povsod lakomnost spodriča, ali jih posvetna čast spodlezuje. Najbolj gotovi pot, srečo svojega življenja ustanoviti, in jo kakor hišo na trdno skalo sozidati, v katero se zastonj zaletujejo viharji in vetrovi časov, je pot, ki nam ga apostel svetuje, rekoč: „Bratje! delajmo dobro in nikar se ne utrudimo, ker bomo želi v svojem času brez prenehanja.“ In sv. Krizostom uči: „Kakošna neumnost je to, svoje darove ondi puščati, od kodar moraš proč iti, in jih ne tje pošiljati, kamor ti je popotovati. Odkladaj tedaj sam svoje premoženje, kjer je tvoja domovina!“ — Iz tega vidite, kako so neumni izgovori marsikterih skopih ljudi, ki pravijo: „Saj nič sebo ne ponesem ob svoji smerti, se bom že takrat tudi ubogih kaj spomnil.“ Vedi, da, kdor da milošino v življenji, jo da z meseno, kdor jo dà v boleznì, jo dà z leseno, in kdor jo še le po smerti dà jo da z železno roko; — in kdor hitro dà, dvakrat dà, kdor pa dati odlašà, ta ceno in vrednost svojega daru zmanjšuje, ker še le takrat podeli, ke dar sam nič več uživati ne more. Takim kliče prerok Izaija: „Iščite Gospoda, dokler se najti dà; delajte dobro dokler je še čas, kličite vanj, dokler je še blizo.“ (55, 6.) Ravno tako nespametno je, se izgovarjati, da se more za otroke in družino skerbeti. Res je sicer, da je naša sveta dolžnost, za te od Boga vam v skerb zročene skerbeti. Ali pri vsem tem na druge dobre dela ne pozabite. Kolikor več otrok kdo ima, toliko bolj mu je treba usmiljenemu biti, ker je njemu in otrokom usmiljenja Božjega potreba. Bolj ko boš revežem dober, bolj bo Bog dober tvojim otrokom. Mislim, da ne porečem preveč, če rečem, da zavoljo tega ni nihče obožal, ki je radu bogajme dajal; — obožalo pa jih je veliko, ki so bili terdega in neusmiljenega serca. Le okrog sebe pogledjte in vidili bote, da so tiste hiše, v katerih gospodar in gospodinja rada ubogajme dajeta, večidel premožne in tudi premožne ostanejo, dokler usmiljene serca v njih prebivajo. Kakor hitro pa pridejo skopim, terdim in neusmiljenim otrokom v roke, tudi kmalu božati začnejo.

Kakor pa žeskušnja uči, da to, kar kdo ubogim dà, ni nikdar zgubljeno, temuč mu že dostikrat na tem svetu obilni dobiček prinaša, zraven pa tudi veselje serca, da je solze ubogih obrisal; tako nas k dobrotljivosti spodbada 2.) plačilo, ki je dobrotljivim in usmiljenim od Boga obljubljen. Kraljevi psalmopevec David poje: „Blagor njemu, ki se ubogega stromaka usmili! Gospod ga bo obvaroval v hudem dnevu in ga srečnega storil na zemlji; Gospod sam mu bo v njegovi boleznì posteljo postiljal (Ps. 40 1.). — Iz sv. pisma tudi vemo, da, ker je Rimski stotnik Korneli obilno ubogajme dajal, ga Bog ni pustil v nejeverstvu umreti, ampak je njega in vse njegove po sv. Petru h kerščanski veri poklical. Toraj mu je angel rekel: „Tvoje miloščine so prišle pred Bogom v spomin.“

(Konec pride.)